سبيل ١٠
الكل في سبيل الحق

Sebil

herşey hak için

Siyasî, edebî, tarihî haftalık gazete ● 8 Safer 1397
Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● 28 Ocak 1977
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 Cağaloğlu — İSTANBUL

SAYI: 57 / BEŞ LİRA / BİR D.M.

«Önce biz, sonra onlar» dâvâsı yüzünden kokteyl gecesi hadise patlak verdi:

KÖŞK'DE «EYLEM»!

سلام

Mason Süleyman Bey'e alenî mektup

Süleyman Bey, farkındayım, mes'eleyi biraz uzun tutmakla keyfinizi kaçırdım. Bu, mektubumuzun sonuncusu olsun. Şimdi şu aşağıya dercettiğim satırları dikkatle okuyunuz. Bakalım hatırlayacak mısınız? Ben ki, sizin ne müthiş bir hafızaya sahib olduğunuza bizzat şahidimdir. Rakkam çuvalı gibi kafanız vardır. Hafızanın parlaklığı adamın kelinden anlaşılmaz elbette. İçinde harman olan rakkamlardan, komisyonlardan, yüzdelerden, daha çabuk teslim edilir. Siz bunu âleme teslim ettirmiş adamsınızdır. Hafızanızdan şüphe yok. Fakat bakalım şu beyanları hatırlayacak mı? Buyrun hep beraber okuyalım:

«— *Kitlede İslâm medeniyetinden kalma ve onu tekrar o medeniyete bağlamaya sai (çalışan) gizli kuvvetler mevcuddur. Bunun mevcudiyetini kabûl etmekten korkmamak lâzımdır. Bunun mevcudiyetini kabûl etmekten korkmamak lâzım ve onu EZECEK tedbirler düşünmek ve tatbik etmek zarûridir.*

Aksi halde bu gizli kuvvet, garp medeniyetine intibak tempomuzu gevşeterek bu yoldaki gayretimizi frenleyebilir.

Alınacak tedbirlerin neticesini vermesi biraz uzun müddete ihtiyaç gösterse de intibahı köklü ve verimli olmasını sağlayacağı için vakit kaybetmeden fiiliyata geçmek lâzımdır...»

Hatırlayamadınız mı? Aman, nasıl olur?.

Nasıl olur da hatırlamazsınız? Bunlar sizin Bilgi Locası'nda yaptığınız konuşmadan alınmış beyanlarınızdır. Evet, evet sizin dilinizin de kemiği yok, maalesef söylemişsiniz işte.

İsterseniz tekrar okuyun. Beyanlarınızın dehşetini daha iyi anlamak için milletimiz de bir kere daha okusun.

«— Yalan!...»

A, yalan mı diyorsunuz. Aman ne iyi... Ben de zaten sizin yalanlamanızı istiyordum. Pek iyi edeceksiniz yalan! deyiverirseniz. İnancıma bu derecede saldıran hezeyanların sahibini tanımak istemeyen yüreğime su serpeceksiniz.

Tekrar ediniz lütfen. «Yalan!...» deyiniz. Ben bunun sizin tarafınızdan Bilgi Locası'nda 1960 yılında söylenmiş olan sözler olduğuna inanmak istemiyorum. Siz değil, muhakkak bir namussuz söylemiştir. Bir alçak, bir adi adam söylemiştir.

Yalan... deyiniz Süleyman Bey! Yalan deyiniz... «Bunlar benim beyanlarım değil. Böyle bir konuşma yapmadım. Yapmam.» deyiniz.

Hemen bir tekzip gönderiniz. Ben de bu «Bilgi Locası Neşriyatı'ndan» alınmış, (1.960) numaralı taşıyan vesikayı kenef çukuruna atayım!

Siz söylemediniz değil mi Süleyman Bey?...

BİR NOT: Televizyondaki «Ortak Pazar Açık oturumu» nu takibedenler ne düşündü bilemem. Korkut Özal Bey «Millet hükmünü verecektir» demişti. Vermiştir elbette. Yalnız bendeniz yine Korkut Bey'in «Kimse AET'nin avukatlığını yapmasın. Geliniz hep beraber Türkiye'nin avukatlığını yapalım...» şeklindeki cümlesinin ötesinde o açıkoturumda hakikati aksettiren hususa tesadüf etmedim. Biri çıkıp da şöyle demeli değil miydi: «Efendiler, iktisadi münasebetler falan filân... işte onların da iflâs ettiği anlaşılmıştır. Ortak Pazar'ın asıl tehlikeli tarafı Türkiye'yi, Avrupa Birleşik Devletleri'nin bir parçası bile değil müstemlekesi haline sokacak olan siyasi cephesidir. Ortak Pazar'dan kat'iyetle çıkılmalıdır. Avrupaya kapılandığımız yeter!» Orada bunu söyleyen olmadı. Ama bir gün hesab vereceğiz; o hesabdan korkarım. Bunun için de iki satır da olsa yazdım. Boynumuzdan kalemimize intikal eden borç çünkü...

Y. YALÇINER

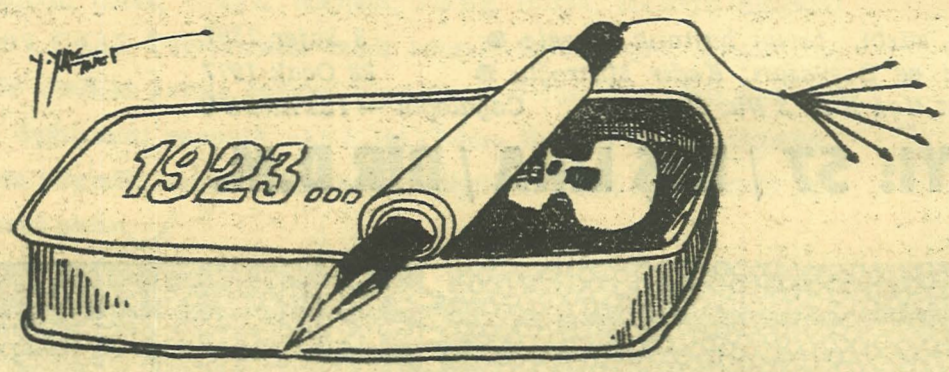

Yukarıdaki karikatür solcu Cumhuriyet'de neşrolunmuştur. Tarafımızdan bir nazire olarak aşağıdaki çizilmiştir.

OKUYUCU İLE HASBİHAL

Haberleşme

Muhterem okuyucularımız,

Hatırlayacaksınız bir ara 15. sahifemizde okuyucularımızdan gelen mektublara, müracaatlara bir - iki cümle ile de olsa cevab vermeye gayret etmiş fakat, sütûnlar değil sayfalar bile kifâyet etmeyecek bir hâl gösterince vazgeçtiğimizi duyurmuştuk. A, bir de baktık ki, okuyucularımız bu sütûnun kaldırılmasına dâir bahsettiğimiz sebebi kabûl etmiyor ve illâ böyle bir haberleşme köşesinin bulunmasını istiyorlar. Kesif bir taleple karşı karşıya kaldık. O zaman artık yapılacak iş, arzular istikametinde «okuyucularımıza» serlevhalı köşeye tekrar yer vermek olacaktı. Bu sayımızda yaptık. Ancak, küçük bir şart ile: Gelen bütün mektublara bilâistisna cevap vermek yerine, cevaplandırılmasında bütün okuyucularımız açısından faydalı mülâhaza ettiklerimize köşemizde yer vereceğiz. Aksi halde en az üç - dört sahifemizi işgâl gibi bir vaziyet bahis mevzu oluyor ki, bu sebeple okuyucularımızın bizi mâzur göreceklerini ümid ediyoruz.

Şimdi gençlerimize seslenmek istiyoruz. Aziz İslâmcı gençlik, Şubat tâtiliniz yaklaşıyor. Her biriniz bu tatilden istifade ile baba ocağına döneceksiniz. Biliyorsunuz, Sebilimiz yurdun her köşesine UKAZ Dağıtım şirketimiz tarafından gönderilmektedir. Bu arada gazetemizin girdiği yurd köşeleri, bize gelen talepler nisbetinde fazlalaşmaktadır. Onun içindir ki, memleketinize ya gelip gelmediğini araştırınız. Gelmiyor ise, Sebil'imizi memleketinizgittiğinizde Sebil'in oradeki cemaatimize ulaştı-

(Devamı 15. Sayfamızda)

NEŞTER

Menât arar

Yüzsüzlüktür sermayesi, fetva için fırsat arar.
Yıksın diye Türkiye'yi beyni yıkanmış zat (!) arar.
Cehâlette yok üstüne, cim karnında bir noktadır.
Öyle hızlı ki küfürde: Lat üstüne Menât arar.

Yâsin Hatiboğlu

Sebil

AP'de birleşmek mi?!.

Kadir Mısıroğlu

TÜRKİYE'DE siyâsî partilerin ortaya çıkışı, garplılaşma hareketlerinin başlayışıyladır. Adı bile yabancılığını ilân ve ifade eden bu müesseselere bizde, daha düne kadar **«fırka»** denilirdi. Halen bütün İslâm Âlemi'nde **«hizb»** kelimesiyle karşılanmakta olan **«parti»** sözü, **«parça, zümre»** veyahud da **«kısım»** demektir. Onun sırf şu mânâsı üzerinde bir nebze durup düşünmek bile, kâmil İslâm nizamı ile idare edildiğimiz uzun asırlar boyunca neden mevcud olmadığını anlamaya kâfidir.

Tarihimizde resmen tanınıp kabûl edilmeden önce, fiilen mevcud olan **«parti»** islâm'a karşı mücâdele bayrağı açan garplı efkâr ve hissiyatın zebunları arasında vücud bulmuştur. İsim babalığı bile, akıl hocaları olan frenkler tarafından yapılmış bulunan **«Jöntürkler»** tarihimizde parti sayılabilecek ilk topluluk ve hareketi gerçekleştirmişlerdir. Din ve tarih şuuruna bağlı olanlarca pek kötü bir şöhret sahibi kabul edilen Jöntürkler'i **«İttihad ve Terakki Cemiyeti»** istihlâf eylemiştir. Bu, resmî ünvanında **«cemiyet»** kelimesi mevcud olmasına rağmen, tam mânâsıyla siyasî bir parti idi. Avrupa'dan -maddî ve sınaî sahada- geri kalmışlığımızı istismar ederek işe başladı. Sanki elinde, Türkiye'yi bir günde sanâyide geri kaldığı Avrupa devletleri seviyesine ulaştıracak sihirli bir formül vardı. Dış düşmanla ve bilhassa siyonistlerin çizdiği plân dahilinde çalışarak, kısa zamanda iktidar oldu. Ancak, **«on yıl»** bile sürmeyen hakimiyet devresini, devletin hazin bir sûrette yıkılıp parçalanması ile kapamak mecbûriyetinde kaldı. O güne kadar, siyasî hareketin şampiyonluğu, işe erken başlamalarından dolayı garplılaşma taraftarlarındaydı.

Hakikaten -geçen zaman ve tevâli eden hâdiselerin tesiriyle- İttihad ve Terakki'nin propagandasının yaldızları dökülüp de, memleketi terakki ettirmekle alâkası olmadığı anlaşılınca, harekete geçen yatanseverler, pekçok geç kalmış bulunuyorlardı. Bu yüzden gerçekleri kavraya ak aralarından ayrılan bir kısım eski mensuplarının da iştirakiyle kurulan **«Hürriyet ve İtilâf Fırkası»** devletin, ittihadçılar elinde gerçekleşen hazin yıkılış akıbetine mâni olamamıştır.

Devletin enkazı altında kalarak, kendisi de yok olan İttihad ve Terakki'nin mes'ulleri, yaptıklarının hesabını bile vermeden şuraya buraya kaçıp dağılmışlardır. Ancak, bir partinin resmî varlığının ortadan kalkması çok kere onun fiilen de yok olmasını icâbettirmemektedir. Mensupları ekseriya değişen şartlara intibak ederek fikir ve davalarını başka parti ve müesseselerde devam ettirmek yoluna giderler. Nitekim bu defa da böyle olmuş, eski ittihadçıların, yeni siyasî şartların sivrilttiği birtakım fikirdaşlarıyla birlikte, davalarını **«Cumhuriyet Halk Fırkası»** adı ile teşekkül eden yeni bir partide sürdürmeye başladıkları görülmüştür. Bu partinin **«devlet»** demek olan totaliter (mütehakkim) yapısı, muârızlarının uzun zaman siyâset sahnesine çıkmasını imkânsız kılmıştır. Hakikaten doğmadan ölen **«Terakkiperver Fırka»**yı tâkiben ısmarlama bir sûretde kurulan **«Serbest Fırka»** ya bile tahammül edilememiş **«tek parti»** ve **«tek şef»** sistemi ile tâ, dış şartların bizi diktatörlükten demokrasiye geçişe zorladığı 1945 yılına kadar gelmiştir.

Bu tarihde kurulan **«Demokrat Parti»**, Cumhuriyet Halk Partisi ile temel fikrî ayrılıklardan ziyâde, birden fazla partinin mevcud olmasına dâir lâzımeyi yerine getirmek için kurulmuştu. Fakat, CHP'nin çeyrek asrı aşan görülmemiş zulüm ve tahakkümlerine karşı, amme vicdanında terâküm eden hınç ve aksülamel iştiyakının, bu partide temerküz ederek kendine bir mecrâ bulmaya çalışması, arada -az çok- fiilî ve fikrî bir farkın vücud bulmasına müncer olmuştur. Ancak, bu fark, o ölçüde az ve ehemmiyetsiz bir derecede kalmıştır ki, zamanla Demokrat Parti'nin kendi fikrine nisbet edilmek yerine **«CHP'nin muhalefeti partisi»** şeklinde telâkkîye müsâid bir muhteva kazandığı görülmüştür. Zira CHP'nin bütün muhâlifleri, sırf **«onun karşısındaki parti»** olma keyfiyetinden dolayı, bizzarûre Demokrat Parti'de toplanmıştır. Halbuki bu muhalif grupların herbirinin bambaşka teşekkül sebepleri vardı. DP' üst kademelerinde ise, CHP muhalefetinin sırf o partide elde edilemeyen makamlara, bu tarafta sahib olabilmek gibi herhangi bir fikirle tamamen alâkasız sebeplere münhasır kaldığı bile oluyordu.

İşte, müslümanlar da o zaman, CHP'nin muhtelif sebeplerle karşısında olan çeşitli grupların toplandığı, Demokrat Parti'yi tutmuşlardı. Zira lâikliği İslâm düşmanlığı tarzında anlayıp tatbik eden CHP idaresi altında pek çok zulme mâruz kalmışlardı. Bu sebeple, DP'yi destekleyenler içinde CHP'ye muhâlefeti fikrî bir mesnede mâlik olan yegâne zümre Müslümanlardı. Demokrat Parti'ye asıl güç ve iktidarı onlar sağlamışlardı. Fakat, kısmen bu hareketde Serbest Fırka tecrübesindeki gibi bir muvazaa kokusu sezdikleri ve kısmen de geçirdikleri acı ve karanlık tahakküm günlerinin tesiriyle siyasî hayat içinde teşebbüs serbestisini kaybetmiş bulundukları için, bu partiyi idâreci kadrolarında yer almaktan ziyade, reyleriyle destekleme yolunu tutmuşlardı. Esasen bu parti de, zirvesindekiler CHP içinde kaşarlanmış ve şahsiyetlerinin kâmil noktasına orada ulaşmış kimseler olduğundan, müslümanları sevk ve idarede söz sahibi kılmak temâyülünden çok uzaktı. Bu yüzden aralarına **«nazar boncuğu»** kabilinden birkaç dindar mebus almak ve müslümanlar üzerindeki zulmü nisbeten hafifleten birkaç göstermelik tâviz vermekle iktifa eylemişlerdir.

Bu tâvizlerle müslümanları tam on yıl oyalayıp reylerini alan DP, CHP'den farklı bir görüşü temsil ve bütün müesseselere hâkim kılamamasından dolayı, fikir plânında ciddi bir varlık sebebinden mahrum kalmıştı. Bu yüzden 27 Mayıs 1960'da hakikatte kıl kadar ayrılmadığı CHP görüşüne ihânetle itham edilerek, alaşağı edilmiştir. Aslında bu sadece bir kurt-kuzu hikâyesi idi. Gitgide yaşlanan İnönü'nün, ölmeden önce bir kere daha iktidar koltuğuna oturmak için sabrının tükenmiş bulunmasının neticesiydi. O'nun Harbiye men'şeli olması, birkaç toy zâbiti, zatî iktidar hırsına âlet edebilmesine yetmişti. Amma ne var ki: DP'nin fikrî sahada müsbet olarak pek de birşey yapmasına hacet kalmadan, sırf halkın üzerindeki zulmü azaltması, efkârı umûmiyenin az çok derlenip toparlanmasına kâfi gelmişti. Bu yüzden halk, ihtilâlci zâbitlerle İnönü'yü, mümkün olan pasif mukavemet yoluyla kısa zamanda yıpratmaya muvaffak olmuştu.

İşte bu pasif mukavemetden doğan AP, hayatına uzun zaman DP yapısında bir siyasî parti olarak devam etmiştir. DP yapısında, yani CHP'ye zıt bir temel görüşe istinad etmekten ziyade, CHP muhâliflerini bir araya toplayan bir parti... Tabiatiyle CHP'nin muhâlefetini fikrî temellere istinad ettirmiş tek muhalifi bulunan imanlı zümre de, bu defa AP içinde yer almıştı. Fakat, bu yer alış, yine DP'de olduğu gibi idareci sûretinde değil de, daha ziyade reyle desteklemek şeklindeydi. Ancak, ne yazık ki; bu partinin o günlerde pek toy bir siyâsetçi olan lideri Süleyman Demirel, müslümanların desteği sayesinde palazlandıktan sonra, nefsine gurur gelmiş ve kendisini onlardan müstağnî addetmek temayülleri göstermeye başlamıştı.

(Devamı 15. Sayfamızda)

Stalin!

Câni Stalin sinsice bir plân tatbik ediyor ve müslümanları kandırabilmek için hattâ şöyle diyordu:

«RUSYA'YI ŞERİATLE İDARE EDEBİLİRİZ!»

DİRENEN HİLÂL

● Y. YALÇINER

5

Hattâ, silâhlarını kızılların pençesine teslim ettikten ve kendileri de irili ufaklı koltuklara yerleştikten sonra dahi, «acaba» korkusuyla feveran ediyorlardı. Şuna bakınız: sadece beş, evet beş kızıl kapıkulu, çanak yalayıcısı beş âzerî, canım Azerbaycan'ı Bolşeviklerin çiğnemesinden üç yıl sonra 1925'de durup dururken! beyannâme neşrediyorlar ve diyorlardı ki. (62)

«Türk Milleti ve belki de bütün müslümanlar kurtuluşlarını Sovyet Federasyonunun mânevî ve silâhlı yardımına medyundur. Bu yardım olmasaydı Türklerin mahvı muhakkaktı. Bu sebeple dünyanın dört bir yanında yaşayan müslümanlar Sovyet Hükûmetine minnettar olmalı ve bu hükûmeti müdafaa ve takviye etmelidirler. Ezcümle biz, Azerbaycanlılar milliyet ve din farkı gözetmeksizin maddi ve mânevî her türlü fedâkarlıktan çekinmeyerek Sovyet Hükûmetini tutmalıyız. İslâm'ın zehirli düşmanları olan İngiltere ve Fransa ve İtalya'nın uyutucu sözlerine kapılmadan vatanımızın müdafaasını zayıf düşürmemeliyiz.» (63)

Boşuna değil feryatları. Âzeri Türk'ü bolşeviği anlamıştır. Resmi Sovyet kaynakları bile itiraf etmektedir ki; işgalden sonra sadece beş yıl içinde ve yine sadece Azerbaycan'da 54 silâhlı mukavemet hareketi olmuştur.

Çarlık zamanı olsun, kızıllar devri olsun, zaten silâhlı millî mukavemet hareketlerimiz bir an dahi soluk almamış, durulup, ardı kesilmemiştir ki...

Neyse şimdilik geçelim.

Resmî beyannâmelerin dışında, bolşevik ileri, gelenleri müslümanlara şirin ve devrimlerini de bir kurtarıcı olarak gösterme çabalarından medet ummuşlar ve bu yolda «Marksizm'den korkunç sapmalar» pahasına da olsa ileri geri konuşmaktan geri durmamışlardır: Bilhassa Stalin oradan oraya koşup birtakım toplantı ve kongrelerde konuşarak İslâmı gönüllerde vurmaya çalışmaktadır. Öyle ki; eğer Müslüman halk isterse «biz onların şeriat kanunlarına hürmet edeceğiz» (64) hani neredeyse, «Rusyayı şeriatla idare de edebiliriz» diyecektir. Sırf müslümanların direnişini kırmak, hele hele onları da bolşevik saflarına alabilmek için. Aynı Stalin'in daha sonra İslâm'a nasıl saldırdığına az sonra temas edeceğiz. Bu dönemde Stalin'in Arhangelsk, Kazan, Nijni - Nougorod, Perm, Perrograd, Saratov, Tambousin, Omsk, Urangursk şehirlerinde yapılan İslâm kongrelerine katıldığı belirtilmektedir. (65)

«Sizin şeriatınız vardır. Bizim ise Moskova'da bir şeriatımız yok. Kendi şeriatınızı bırakın bizim Moskova mahkemeleri formülünü kabul ediniz dersek, hakikaten gülünç bir şey olur.» (66)

Bakınız yine Stalin. Bu defa kendi kendinizi idare edebilirsiniz diyor:

«Dağıstan kendi özelliklerine, hayat tarzı ve geleneklerine göre idare edilmelidir. Sovyet hükûmeti şeriatı, Rusya'nın diğer halklarına da câri bulunan selâhiyetli bir hukuk gibi kabul etmektedir.» (67)

Stalin ve diğer kızılların boşboğazlıklarına mukabil, Lenin daha dikkatli konuşmayı ve ihtiyatlı davranmayı tercih ediyor. Resmi beyânnâmelerin altındaki imzalarının ötesinde pek öyle «şeriat» yahut «kendi kendinizi idare edebilirsiniz» yollu lâflara uzanmıyor. O suskundur. Irkçılığından ve ateistliğinden dolayı suskundur. Zaman zaman konuşacak fakat bunlarda çok lâfla hiçbirşey söylememekle kalıplı bir bolşevik olduğunu ispatlayacaktır. Kızıl rejim'in eh biraz biti kanlansın hele... O zaman Lenin konuşacak, başka konuşacaktır. Artık hürriyet falan yoki Sovyet Hükûmetinin daha da güçlenmesinin yolunda yoldaşların akı çalışmaları icâbettiğini belirten öğütler, odunun ucunu gösteren öğütler var:

1919'un 13 Kasım tarihli mektubu:

«Türkistan halkları (acaba hangi halklarsa?) (68) ile düzgünce münasebet kurmak şu anda Rusya Cumhuriyeti için, mübalâgasız büyük, tarihi önemi haiz bir mes'eledir.» (69)

1920 de neşrolunan bir yazısı:

«Orta Asyanın Doğuda sosyalizm meş'alesi haline gelmesi büyük bir iç mes'ele olmaktan başka, aynı zamanda büyük milletlerarası önemi hâiz bir olaydır.» (70)

Lenin için «halkların» sosyalizm uğruna hizmeti mühimdir. Bu hizmet de ancak o halkların tepesine dikilen kızılların çizmelerini ayaklarından hiç çıkarmamaları ve kamçılarını elden bırakmamaları ile mümkündür. Nitekim, daha 1918 de Bolşevik Partisi'nin Kongresinde, aman, diyordu, Kafkasya ve Türkistan bölgelerindeki milli hareketlere karşı «uyanık ve ihtiyatlı» bulunulmalıdır.

Bu «uyanıklık ve ihtiyat» ın metodu ne olacaktır? Diktatorya kurulduktan sonra bir gecede metod tesbit edildi:

1 — Rejim sağlam temellere istinad ettirilinceye kadar Müslümanların desteği sağlanacaktır.

2 — Bu destek sağlanamazsa bile onların rejim için bir problem olmaları önlenecektir.

3 — Aynı desteğin Rusya dışındaki İslâm dünyasından da sağlanmasında komünist rejimin milletlerarası münasebetlerinde faydası olacaktır.

4 — Maksat hasıl olduktan sonra dinî ve millî her türlü «gerici» hareket şiddetle bastırılacak ve takip ve tenkil edilecektir.

Ekim İhtilâlinin hemen akabinde bolşeviklerin yukarıda zikrettiğimiz faaliyetlere girişmesi bu metodun ilk üç maddesinin icâbı olmuştur. Nitekim, Pedrograd kütüphanesinin tozlu raflarına hapsedilerek çarlar tarafından, cihana saçtığı nur'un da hapsedilebileceği sanılan Kur'an müslümanlara verilecek, (71) kapısına kilit vurulup anbar haline sokulan Orenburg'daki «Kervansaray Camii» tekrar ibadete açılıp Kazan Türklerine teslim olunacak (72) ve böylece «müslüman halklarında Sovyet iktidarına ve «Bolşevik Partisi» ne karşı bir itimat duygusu uyandırılmak» istenecekti. (73) Hattâ, başlarına Kazan Türklerinden Mollanur Vahitof adlı bir gâfilin tayin edildiği bir «Sovyet Müslüman Ko-

Kadir Mısıroğlu'nun son eseri

Yakın tarihimizde

Meçhûl kahramanlar

Gelecek sayımızda başlıyoruz

miserliği» dahi kurulacaktı. (74)

Bütün bunların hepsi geceyarısı «kızıl metodunun» ilk üç maddesinin icabı, olarak yapılacaktı.

---

(62) Ülkelerini Kızılorduya peşkeş çekenler her zaman bulunmuştur. Evet her ülkede her zaman tükürükle boğulacak kadar az kızıl yardakçısı bulunmuştur. Fakat, gafil çevreler bunların faaliyetleri karşısında yine daima şu elim tavrı takınmışlar sonra da kafalarını taştan taşa çarpmışlardır ama, nafile: «Komünistler mi canım, aldırma. Üç beş aydın. Hepsi kaç kişiler ki, halk bunları kabul etmez..» Kabul etmez amma, kızılordu daima bunların gizlice açtığı kale kapılarından girmişlerdir. Değişmez metodlarıdır bu... Lâf anlayanlar beri gelsin diye koyduk bu dipnotunu.

(63) Zarya Vostoka gazetesi, Tiflis 17.8.1923

(64) Stalin, Külliyat, c 4, s 395

(65) Cengfiz Gökgöl, Komünist Rusya ve Müslümanlar.

(66) S. Kirov, Makale ve Nutuklar, s 77

(67) Stalin, Külliyat c 4, s 396

(68) Halen yurdumuzdaki kızılların kullandıkları bir kelime olması dolayısıyla şu«Halklar» tabirine dikkatinizi çekmek istedim. Y.Y.

(69) 1917 - 1924 Dökümanları, s. 131

(70) İzvestiya gazetesinden, 26.11. 1967

(71) Hz. Osman'ın el yazması olan bu Kur'anı Kerim nüshası, Çarlar tarafından gaspedilmiş ve Petroğradda bir kütüphanede saklanmıştı. Lenin'in emriyle 1917 aralık ayında Moskova'da toplanan «Müslümanlar Büyük Kongresi» nin riyaset makamına merasimle verildi. Daha sonra ise bu kudsî emanet kızıl orduların müslüman illerini yeniden istilâsı sırasında gaspedilip tekrar Semerkand'da Sovyet kütüphanesinin karanlık raflarına bırakıldı. Halen orada bulunmaktadır.

(72) Kızıllar Kervansaray Camii'ni müslümanlara iade ettikten sonra camiin kubbe alemi yerine takılmış olan çarın ikibaşlı kartal ambleminin sökülüp, Hilâl'in takılmasına ses çıkarmadılar. Ancak kısa süre sonra aynı bolşevikler politika değiştirdiklerinde «mürteci dinin kara sembolü» diye hakaret ettikleri «Hilâl» i söktüler ve camii de komsomol -genç komünistler- merkezi haline getirdiler. Aynı tipden diğer bir hadise de tarihi ve milli değeri bulunan «Soyum - Bâki» kalesinde cereyan etmiştir. Kale önce Kazan Türklerine verilmiş sonra alınarak kızılordu kışlası haline getirilmiştir.

(73) E. İ. Peskina, «1917 - 1918 arası», s. 33 — 34

(74) Guya müslüman bu kızıl komiserlik daha sonra merkezi bir sistemle bütün esir müslüman yurtlarında teşkilâtlanacaktır.

HİSAR
MENSUCAT
Döşemelik ve Perdelik
Kadife
Sanayi ve Ticaret A.Ş.
İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı İSTANBUL
Tel 26 75 89 22 12 32

TÜRKÇESİ Ahmed SELÂMÎ

Dostlarımla musâhabe

Yüksek tahsil talebesi bulunan bazı okuyucularımızdan, çeşitli mevzularda sualleri hâvî mektublar alıyoruz. Bu mektubların hepsine husûsî cevablar yazmıya imkân ve şartlarımız nâmüsâiddir. Bunların tamamına, gene bu köşeden cevablar vermek de sanırım münâsib olmaz. Zîrâ burada biz, haftada bir, ve o da bize tahsîs edilen muayyen sâhada yazı yazmakla muvazzaf bulunuyoruz. Binâenaleyh muhterem okuyucularımız musırrâne cevâb taleb etmezlerse, bizi cidden memnûn edeceklerdir. Hele, mektublar içine pul koyarak cevâba mutlaka intizâr edileceğini izhâr eylemekden behemahal sarf-ı nazar buyurulması, hassaten istirhâmımız olacakdır. Çünki bu kabil davranışlar, şer'î hassâsiyet noktasından ele alınınca da bizi mes'ûliyyete, vicdan azâbına dûçar eylemektedir.

Ancak, biz şu kadarını da tasrîh etmeliyizdir ki, gönderilen mektublar samîmiyyet ve hüsn-i niyyete makrûn olduğu takdirde bizi cidden memnûn ve mütehassîs eder. Kari'lerimizin arzu, temennî ve fikirleri, bizim yazılarımıza husûsî plânda olmasa bile, umûmî hatlarda ekseriyâ te'sîr edici bulunur. Okuyucularından hiçbir işârette, sese, tavra, fikre, temenniye sâhib olamıyan bir muharririn, kendisini murâkabe ve teftîşi kolay olmıyabilir. Yazanla okuyan, bir bütün teşkîl etmelidir. Kanaatindeyiz. Bunun için de iki taraf, karşılıklı olarak biribirlerini tamamlamaya çalışmalıdır. Ancak bu işde, iki tarafın yekdiğerine, yukarıda arzetdiğimiz vechile takatı aşan vazîfeler yüklememesi ve bu inceliğe riâyetkâr davranması iktizâ eder.

Muharrir ve okuyucu münâsebetlerindeki küllî kâidelerden birisine göre, muharririn okuyucuya intikalde vazîfesi umum; okuyucunun muharrire intikalde vazîfesi husus belirtir. Eğer muharrir, her okuyucusuna mektubla cevab vermeye kalkarsa, bu kâide bozulur ve muharrir umumdan hususa intikalle, kendine âid olan vazîfeyi terk etmiş olur...

Hulâsa ederek arzımızı tekrarlıyacak olursak, okuyucularımızın bize istedikleri kadar mektub yazmalarında kanaatimizce bir mahzur yokdur. Hatta bu, muhterem karilerimizin bir cihetden hakkı, bir başka cihetten de vazîfesi bilinse yeridir. Ancak bizden ısrarla husûsî cevablar taleb edilmemelidir.

● Burada şu kadarını da beyân edelim ki, biz, okuyucularımızın bazı mektublarından cidden istifâde ediyoruz. Hatta bazı mektublar, temas edeceğimiz mevzûu tâyîn ve tesbitde muharrik kuvvet mesâbesinde iş görüyor. Hele bazı nâdîde mektubların hatâ ve savâbımızı samîmiyyet ve ciddiyyetle ortaya koyuşlarına minnettâr olmamamız mümkin mi? Nice kalem, hep, o samîmî ve derûnî dost muhitlerinin sevki ile filizlenip yetişmiş, serpilip meyva vermişdir. Hiçbir maddî menfaatı olmadan ihlâsla yazılan, besmele ve selâmla başlıyan, pürüzsüz bir iklimin lâtif nefesini taşıyan mektublar, yorgunluğumuzu alan, çalışma azmimizi kamçılayan, kuvvet ve kudretimizi tazeliyen, önümüze yığılan çamûriyet dosyalarını bir fiskede devirme ümidi bahşeden, bir bilinmez sır bile taşırlar...

● Ne güzeldir samîmîlik... Berrak bir seher vaktinde sekmeden giden seslerin tumturaklı aks-i sadâsı, bir kalb atışı halinde işte bu samîmîliğin deverânına misâl... En sıcak bir dost hayâli gibi, senelerce saklanan okuyucu mektubları yok mudur?

Anadolunun ücrâ bir köşesinden, bizimle aynı fikr sancılarını paylaşan; hassâsiyetimiz önünde bir körpe yaprak gibi ihtizâza gelen; öte yandan, şer'î celâdetinin kılıç şakırtılarını bile (meydan meydan) satırlarıyla terennüm eden okuyucular... Yüzlerini bile görmeden kaynaştığımız, kan kardaşlardan yakın, mukaddes bir da'vâ mayasıyla yuğurulan aynı hamurun ortakları... Bunlar, bilinmiyen orduların belki de meçhul askerleri... Denize açılan ırmaklar gibi, toprak altlarından süzülüp çıkan tatlı kaynak suları...

Okuyucu mektubları, zaman olur düşüncemizi gurub vaktinin garipliğiyle kavrar; zaman olur, fikrimizin üstünde bir öksüz gibi iç geçirir dururlar. Çünki cevabsız kalacaklardır. Hayır, cevabsız kalmaları imkânsız olduğu; bizi mutlaka te'sirsiz bırakmadıkları halde, bu halden habersiz, müşahhas plânda bir cevâb beklemeleri, bizi buna iter. Bilmiyorum, gerçekden bu bir vâkıa mı; yoksa bu, zihnimizde var olan, bir yokdan mı ibâret?

Fakat hayır, bu bir vâkıa... Çünki okuyucumuz cevâb diyor, pul bile gönderiyor... Bu mektubların lisân-ı hâl ile hafî zikrini duymamak da zor. Bana bunlar, belki on senedir aczimi fısıldarlar: «Ne kadar âcizsin ki, mukâbele edemiyorsun!» der dururlar... Zihnimi, beşerin aczinden, yaratıcının kudretine bağlarlar.

Öte yandan da, kuvvet ve kudretimizi Allah'dan niyâz eden, azmimizin kamçıları da gene okuyucu mektublarıdır. Kıymetli misâfirlerimiz olduklarını da düşünürüz. Edirne'den Kars'a, Medîne'den Almanya'ya kadar, yol tepip kapınıza gelen, ne yaz ne kış diyen, kalplerini açmak, içlerini boşaltmak istiyen, tatlı dilli - güler yüzlü misâfirler... Acaba onlara ne ikrâm ediyor, nasıl ağırlıyoruz? Acaba son sözlerine, son kelâmlarına kadar dinliyebiliyor muyuz?

Okuyucu mektubları! ne olur, HESÂB GÜNÜ benden da'vâcı olmayın emi...

Bir roman daha

Ünü sınırlarımızı aşan bir «dev», biricik nobel adayımız. Azra Erhat halis bir homerosoğlu diyor, ama destan yazmaz romancıdır. «Çağımızın ve halkımızın geriye dönük değil, belli bir ileriliğe can atan savaşçı bir yazarı» (1)

Mutluay da Erhat kadar coşkun; «Kendisi ben masalcıyım» derse de gerçek bir romancıdır Yaşar Kemal» ... Ne varki «şimdi elli yaşına gelmiş büyük bir romancılık yeteneği, çalışmasına olanak vermediği inanılan ortam özellikleri yüzünden yan kaçaklıklarda oyalanmaktadır. Çünkü aslında romancılık anlayışı toplum yararına gerekli tezlerin savunusuna dayanır (...) Doğa coşkusuyla toplum düzensizliklerini etkiyle işleyeceği bu türdeki eserlerinin yarını, Yaşar Kemal'e bugünkü başarısından daha üstün gelecekler vaad etmektedir» (2).

Nihayet, müjdelenen günler gelmiş, Homeros'un oğlu beklenen olgun «yapıt» ları vermeye başlamıştır. Filhakika, Hilmi Yavuz'a göre, «Yusufcuk Yusuf Yaşar Kemal'in ilk kez bilimsel bir dünya görüşü çerçevesi içinde tarihsel bir dönemi temellendirdiği bir romandır. Bundan öncekiler bu doğrultuda bir dünya görüşünden yoksun oldukları için birer «destan» yada «efsane» sayılabilir» (3).

Yusufcuk Yusuf, «Akçasazın Ağaları» başlıklı roman dizisinin ikinci kitabı. İlk cilt, «Demirciler Çarşısı Cinayeti», «Büyük ilgi gören ve kısa sürede üçüncü basımı tükenen Demirciler Çarşısı Cinayeti Yaşar Kemal'in on yıldır üstünde çalıştığı bir roman, Yazar, «1974 Madaralı roman ödülünü alan bu kitap için «istediğim romana bununla bir adım daha yaklaştım» diyor... Çağdaş bir destan denemesi olan romanda Yaşar Kemal'in dili daha da zenginleşmiştir» (Cem yayınları, arka kapak yazısı).

Zavallı Homeros, bu genç torununun velud iyeti —doğurganlığı diyecektim— yanında, ne kadar biçare ne denli kısır. Demirciler Çarşısı tek başına İlvada'yla Odysseia'nın bütününden daha büyük. Üstelik hem bir «roman», hem bir «çağdaş destan denemesi,» hem...

Biz de o kutsal kaynaktan birkaç yudum içelim dedik, ve saygı dolu bir tecessüsle eğildik kitaba. Birkaç dakika sonra duraladık, başımız dönüyordu. Hayır, hayır çağdaş bir roman olamazdı bu, yanlışlıkla Aziz Yuhanna'nın vahiyler kitabını almış olmalıydık. Her adımda bir «ebülhevl» (sfenks) kesiyordu yolumuzu. Bir «lugaz» lar ormanındaydık. Ve ölümlülerin? sökemeyeceği bir dil konuşuluyordu. İbareler sarhoş, «tümce» ler derbederdi. Ve «tilcik» ler kendilerini esrarlı bir musikiye kaptırmış, durmadan tepiniyorlardı. Tekrar kapağa baktık Demirciler Çarşısı Cinayeti. Ve şuurumuzun bütün lâmbalarını yakarak yeniden başladık okumağa.

Niçin geldikleri, nereye gittikleri belli olmayan atlılar. Ve bir sabit fikir gibi tekrarlanan garip nakarat: Emir Sultan, Emir Sultan. Boyuna toz duvarları, boyuna cerenler, boyuna atlar. Ve ezelden ebede uzanan bir ağıt. Ağlayan kim, niçin ağlıyor? Belli değil. Kesilen bir çınar, ve kısa aralıklarla yağan yağmur. Besbelli bir «simge» ler dehlizindeyiz, dehlizinde daha doğrusu denizinde.

Bir atlı Çukurova'nın mutlu günlerinde bölgeyi ziyaret ediyor. Eldorado'ya benzeyen bir hayal ülkesi «Ceren gibi atlar ve at gibi cerenler». Sonra atlı başka ülkelere gidiyor, hayalinde hep aynı Çukurova. Yıllarca belki asırlarca sonra bu eski rüyayı yeniden yaşamak isteyen adam, tekrar Çukurova'ya dönüyor. Heyhat! Şimdi o bahtiyar beldenin yerinde yeller esmektedir. Zavallı yolcu bu hailenin sebebini han duvarına yaslanan ihtiyar bir dervişten öğreniyor: O iyi insanlar, o güzel atlara bindiler, çekip gittiler. İnsandan çok at, attan çok toz, tozdan çok yağmur. Arada bir Osmanlıya beddua: «eli ayağı kût olupta ocağı sönen Osmanlı». Bu bir giriş değil, hasta bir rüyanın enkazı. Akılda kalan şu: Derviş Bey manyak bir Türkmen. Habire konağın sofasında dolaşır. Arada bir baltayı kaptı mı ormana dalar. Yahut da, kadınların hazırladığı ekmek hamurunu tandıra doldurup bir güzel yakar.

Birinci bölüm bitince rahat bir nefes alıyoruz. Romancı kırkbeş sayfayı, belli ki muziplik olsun diye yazmış. Zirvelere varan yollar, dikenlidir, dikenli, çakıllı, dolaşık, diyoruz; ama.

İkinci bölüm, kötü bir Amerikan filmi gibi başlıyor. Kızılgediğin kayalıkları, pusuda bekleyen bir adam. Günlerdir süren bir bekleyiş bu. Gelecek mi, gelmeyecek mi? Kim bilmiyoruz. Uzaktan bir adam beliriyor. Sonra eşeğe binen üç köylü. Pusudaki adam köylülere küfrediyor, çünkü ilericidir. Onların böyle çağdışı yaşaması üzüyor hazreti. Adamın elleri, «ölü elleri gibi hüzünlü, ağlamsı». Beklenen gelmeyince kuduruyor adam, kendini kayalara fırlatıyor. Aşil'in büyük ve korkunç öfkesi. Romancımız çağdaş bir destan yazarı olduğunu unutmamıştır. Ayakları parçalanır, kemikleri çıkar ortaya, kafası yarılır, kan revan içinde kalır adam. Ama yaralandığına yanmaz da, kan şıpırtılarına sinirlenir. «Bu kan şıpırtıları deli ediyordu adamı, ama elinden bir gelir yok» (varol homerosoğlu, varol). Nihayet «kâfir» gelir. Adamın değmeyin keyfine: on yıldır yüz yıldır bu günü bekliyor. Bir tekme savuruyor kâfirin beline, kâfirin böğrü deliniyor. Sonra, sayfalarca sürüp giden işkence sahneleri. Tımarhane tutanaklarından alınmışa benziyor. Şairin dehası gibi, şakası da korkunç, kahkahası da diyecektim. Ve Olemp tanrıları gibi, biz okuyucularla gönül eğlemektedir. Bu tadsız tuzsuz, bu en adi amerikan filmine ahnmayacak kadar bayağı işkence sahneleri, ellidördüncü sayfaya kadar sürüp gidiyor.

Nihayet hikâyet, Akyollularla Sarıoğulları arasında eski bir kan davası. Yaşar'ın tek kaygı ilham perileri olduğundan, bu garip düşmanlığın köklerine inmiyor. Bu «çağdaş destan» da vuzuhun gölgesi bile yok. Kürt Mahmud, Derviş'in uşağı. Akyollu Murtaza'yı öldürecek. Yıllardır (önce beş, sonra üç diyor yazar, destanda rakkamın ne ehemmiyeti var?) kurbanının peşinde. Nihayet öldürüyor adamı. Neden mi? Bu kahraman bu asil, bu gerçek kürt, tam kararından cayacağı esnada beyin karısını görüyor. Hanımın çıplak memesi yiğidin aklını başından alıyor ve kurşunları boşaltıyor Murtaza'ya. Freud'cu bir izah, değil mi?

Sonra dördüncü bölüm. Boyuna yağan yağmur, durmadan ağlayan kadınlar, Mustafa Beyin zaptolunmaz kini. Beşinci Bölüm, fırtınaya tutulan turna katarlarını anlatır. Turna ölüsüyle oynayan çocuklar. Mustafa Bey nedense Mustafa Ağa olur. Ve Derviş Bey ölüm hakkında hezeyan eder.

Sonra, bölümler birbirini kovalar. Aralarında hiçbir psikolojik bağ yoktur. Çenesi düşük bir kocakarı gevezeliği. Birinci bölümde marifetlerine şahit olduğumuz Derviş'in, İstanbul'da «Hukuk-u Âli» tahsil ettiğini öğreniyoruz (bu hukuk-u âli'nin ne olduğunu söylemiyor yazar). Genç Derviş, iki şeye düşkün: kadın ve yabancı dil. Birkaç senede «erişilmez bir fransızcaya» sahip oluyor. İngilizce, rumca, arapça da caba. Nasıl olur demeyin. Derviş bir destan kahramanı. «Bilimsel bir dünya görüşü çerçevesi içinde tarihsel bir dönemi» temellendiren bir kahraman. Çanakkale, İstiklâl Savaşı; Derviş Bey de ünlü Odysseus gibi binbir maceradan sonra ana yurduna döner. Döner ama çilesi dolmamıştır henüz: Beş yıl felsefe okur ve imanını kaybeder. Bedbindir. Bir budist gibi, uçsuz bucaksız bir mezar olarak görür dünyayı. Bereket bir alevi şeyhi kaybettiği yaşama sevgisini yeniden kazandırır ona. Kazandırır ama Mustafa Bey rahat durur mu?

Onuncu bölüm, bataklıkta çetin bir kovalaşma. Mucuklar (?), arılar, güneş. Ve vak'ayla hiçbir ilgisi olmayan dokuz sayfa. Bölüm onbir, der maceray-ı Akçasaz. Yine bir kocakarı hikâyesi ve Yaşar'ın bütün hikâyeleri gibi zamanın dışında. Yıllar geçiyor. Akçasaz'ın etrafında köyler kuruluyor, ağalar peyda oluyor. Herkes zenginleşirken Derviş Beyle Mustafa Bey birbirini öldürmekten başka birşey düşünmüyor. Bölüm oniki, Akyollular Derviş'in konağını ve harmanlarını yakıyor. Derviş üzgün, kayıplarından değil düşmanının bu kadar alçalışından. Ve gevezelikler. Bölüm ondört pusu. Bölüm onbeş, Mustafa Bey bir göçmen köyünü yakıyor. Niçin Allah'a malüm. Halk, bravo adama diyor, gâvurları toprağında tutmadı. Bölüm.. Derviş Bey'in Kâmil'in boğa âletiyle dövüşü ve adamlarına öldürtüşü sonra da köpeklere yedirtişi. Hadiseyi bütün Çukurova duyuyor ve Derviş'i takdir ediyor, aferin diyorlar. Derviş de bununla öğünüyor. Bölüm ondokuz, Derviş Bey Akyollunun buluşma dâvetine iki yıl sonra diye cevap veriyor. Hukuk-u Âli tahsil eden bu çeşitli dillere vakıf eski binbaşı, mektubun nasıl yazılacağı hakkında haydut Hidayet'le sonu gelmez istişarelerde bulunuyor. Hatun'la da ilk defa olarak bu bölümde tanışıyoruz. Soluk, silik bir hayalet. Daha doğrusu bir hayaletin yankısı. Bölüm yirmi sahneye yeni kahramanlar çıkıyor. Süleyman Sami, Mahir Kabakçıoğlu, Akyollularla Sarıoğullarını barıştırmak istiyorlar. Veli Hasan Ağa, okuyucuya yakası açılmadık küfürler dinletmek için şöyle bir görünüp kayboluyor. Bu adi, bu sefil karagöz — hacivat tekerlemeleri yanında kadim bir haileden alınmışa benzeyen konuşmalar da var. Gözükaraoğlunun Hatun'u da yaşayan bir kadın. Zaman zaman, Yaşar'ın şairliği üstün geliyor. Ve bataklığın yanı başında cana can katan bir kaynak gülümseyiveriyor. Kaderle insanın çatışması iyi işlenmiş. Sonsuz bir çölde minnacık bir vaha. Diken ormanında birkaç gül.

Bölüm yirmibirde roman roman olmaktan çıkıyor; Aziz Nesin'in en başarısız hikâyelerinden daha adi bir mizah. Bu çocukça tuluat herhangi bir mizah dergisinde hoşgörülebilir belki, ama ne bir romanda yer alabilir ne «çağdaş bir destan» da. Dil garabetleri de caba.

Derviş Bey. Mustafa Ağa'ya elçi olarak Alicik'i gönderiyor. Hikâyede başka hiçbir rolü olmayan Alicik, bölümün sonuna kadar okuyucuyu işgal ediyor. Bütüne pamuk ipliğiyle tutuşturulmuş bir bölüm daha.

(Devamı 13. Sayfamızda)

بسم الله الرحمن الرحيم

dinî bahisler

Hak dâvetçisinin ihlâsı 1

İhlâs, sırlar gibi gizli, fakat eseri ışık huzmeleri gibi muazzam olan hülâsalar hülâsasıdır. O, yiğidin kılıncı veya savaşçının eli değil, ancak kahramanın çarpan kalbi ve savaşanın muzaffer ruhudur.

İhlâs, insanların davranışında saklanan ilâhî kuvvet, zayıfların zafer bulmalarındaki meçhul sır, gâye ve dâvet savaşındaki keskin, gizli silâhtır.

İhlâs, sıradan âbidlerin mekân tutamayacağı nur saçan bir taht'tır. Ona yalnız âriflerin büyükleri, mü'minlerin ileri gelenleri yerleşir. İcapları sözler ve işler olmayıp ancak her şeyden feragat tevhid, sabır ve tahammül yarışıdır. Mücâhede ve kendini kontroldür.

İhlâs, tek Allaha yücelen güzel kelime «tevhid, şehâdet» ve kudsî âleme, yüksek huzura çıkan sâlih ameldir. Bundan ayrı sözler ve işler boş bir söz veya devamlı bir günahtır.

Hulûsla yapılan az bir ibâdet, hayat sahnesinde ve zamanın felâketleri içinde sahibine eş olup onu kandıran, şifalandıran ve sonsuzluğa götüren tatlı bir yudum sudur. İhlâsla biraz karışmış, gösteriş, (riyâ) için yapılan çok ibâdet ise büklümlerinde azıcık yemek bulunan, fakat omuzlara ağırlık verip çölde de muhteviyatının çoğu dağılıp giden kum torbaları gibidir. Resulullah'ın Hazreti Muaz'a söyledikleri sözü düşün:

«Dininde ihlâslı ol, az amel sana kâfi gelir.»

İhlâs sahibi, dâvet meydanında -ganimet değil- akîde askeridir. O, «*Meçhul Asker*» dir, tanınarak veya tanınmayarak savaşmasını hiç kaale almaz. Onun için tanınmadan savaşmak, bilinmeden öldürülmek çok daha hayırlıdır. Çünkü o, Allah'ın atiyyeleriyle sivrilecek, Allah'a selim bir kalple varacak. Allah'ın bütün ihsanlarına nâil olacak bir kalble. Zira o kalbde insanların lütuflarından hiç bir bakiye yoktur.

İhlâs, dinin kendisidir. İhlâssız din olamaz.

«Onlar Allah'a, onun dininde ihlâs (ve samimiyet) erbabı olarak, ibâdet etmelerinden.. başkasiyle emir olunmamışlardır.» (Âyet: El - beyyine 5 den)

«Haydi (ey Mü'minler), kâfirlerin hoşuna gitmese de, Allah'a, onun dininde ihlâs (ve samimiyet) erbabı olarak, ibâdet edin.» (Âyet, El-Mü'min, 14)

«Gözünü aç, hâlis din Allah'ındır» (Âyet, Ez-Zümer, 3 den).

İhlâs, ebediyetin rûhu, hayat âleminde kurtuluşun vesilesidir.

«İnsanlar helâk olmuştur, âlimler müstesnâ. Âlimler de helâk olmuştur, yalnız ihlâslılar müstesnâ. İhlâslılar ise, büyük bir tehlike üzerindedirler.»

İhlâs ikidir: Akide ihlâsı ki, tevhiddir; aksi büyük bir şirk (küfr) dir. Amel ihlâsı ki; takvâ veya sâlih ameldir, aksi küçük şirktir (Riyâ).

İhlâs bir kaç derecedir. İlki Allah'a sadece nârından korktuğundan kulluk etmendir. Bu, kölelerin kulluğudur. İkincisi Allah'a yalnız cennetine heves ederek kulluk etmendir. Bu da tüccarın kulluğudur. Üçüncü ve en üstünü ise Allah'a sevgiden, korkudan ve hevesten ötürü -fakat sevginin bütün bu zevâhirin başında olması şartıyle- ibâdet etmendir. İşte bu her şeyin boyunduruğundan kurtulmuş hür kimselerin kulluğudur.

«Suhayb ne güzel kuldur. Allah'tan korkmasa bile ona âsi olmaz.» Evet, ihlâs sonsuzluk azığı, sâadet ve kurtuluş sermayesidir. Resul-i Ekremin öğüdünü dinle:

«Gemiyi sağlam ve kuvvetli yap, zira deniz derindir. Azığı fazla al, yolculuk uzundur. Yükü hafif tut, çünkü yokuş sarptır. Ameli ihlâslı yap, zira kontrolcüsü çok hassastır.»

(Devamı var)

ortadoğu/dan

SAİD ŞAMİL

YAHUDİ DÂVÂSI ve FİLİSTİN

Komünizme karşı mücâdelede Nazilerin en büyük hüneri, düşmanlarına karşı onların metodlarını tatbik etmeleri ve hasmı öz silâhıyla yıkma kudretini göstermeleridir. Orada emekçiler, devletin esiri olduklarından grev hakkından mahrumdurlar. Burada da selâmet-i umûmiye bakımından grev hakkı yoktur. Fakat, işçi de işveren de serbesttir. Ve aynı hakka sahibdirler. Aralarında bir ihtilâf çıkarsa, hükûmet mümessillerinin de iştirak edecekleri iktisadi konseye dertlerini açıklamaları için her türlü kanuni imkânlar verilmiştir. Bu mevzuda Hitler, aynen şunu söyler:

«İşveren de işçi de milli ve iktisadi menâfii zararlıde etmemek şartıyle mesleki her türlü sendika kurma serbestisine sâhibdirler.» Hitler rejiminin yıkılmasından beri 37 yıl geçtiği halde, Batı Almanya'da işçi ve iş verenleri taallûk eden münâsebetlerin bir çoğunda halâ Hitler nizamı câridir.

Savaş sonu herkes şaşkına dönmüş iken 7 arkadaşıyla siyâset sahasına atılan bu ameleden yetişme önder, hakikaten bir ucûbe-i hilkatdi. İlâhî varlık bu kuluna deha ile deliliği birlikte ihsan etmişti. Dehasını kullanıp komünizmi hedef aldığı müddetçe, münevver bir millet olan Cermenler kül halinde O'nun etrafında toplandılar. Bu manzara hasım olan devletleri bile isteklerini birer birer kabule mecbur ediyordu. Burada Japonya ile Polonya, Sovyetler Birliği'ne karşı girişeceği harekâtta kendisiyle teşrik-i mesâiye âmade olduklarını bildirdiler. Bu teklifler ciddiyete alındı. Japonya en kuvvetli ve selâhiyetli bir askeri şahsiyetini Berlin'e sefir tâyin etti. Mareşal Göring de sık sık Varşova'yı ziyarete başladı. Rusya'ya karşı yapılacak hamleyi bütün bir âlem pür heyecan beklerken, nasıl oldu bilemem, Hitler'in krizi tuttu. Zihnine Danzing Koridoru mes'elesini taktı ve durmaksızın Polonya'yı tehdide başladı. Kendisiyle Münih'de akteddikleri anlaşmaya aykırı olarak Çekoslovakya'yı istilâsından dilgir olan İngiltereyle Fransa, Polonya'ya taraf olacaklarını bildirilmeleri üzerine Hitler büsbütün çıldırdı. Tam bu sırada amansız düşmanı Stalin Almanya'nın Moskova'daki sefiri Graf Şulenburg'u Kremlin'e dâvet ederek Polonya'nın işgalinde Almanya ile işbirliği yapmağa hazır olduğunu resmen tebliğ etti. Bu teklif, Hitler'i düşündüreceği yerde, büsbütün azdırdı. Anlaşmak üzre Hariciye Nâzırını Moskova'ya gönderirken Almanya Erkân-ı Harbiye reisini de yanına çağırarak ona şu suali tevcih etti:

«— Ordularımız, Polonya'yı ne kadar zamanda ezebilir?»

Bu sorudan dehşete düşen General Firiç'in, Hitler'i derin derin süzdükten sonra aynen şu cevabı verdiği söylenir:

«— Führer, Polonya'yı istilâ için ordularımıza üç hafta kâfidir. Fakat, bunu bir cihan harbi takîb edecektir. Ordularımız ona hazır değildir!...»

General Firiç'in bu apaçık ikazına karşı Hitler ne dese beğenirsiniz:

«— Ben size cihan harbini sormuyorum. Polonya'ya yapılacak harekâta göre ordunun hazırlanmasını istiyorum!...» meâlinde ve bir talimat mâhiyetinde oldu.

Birkaç gün sonra da Alman Orduları'nın Polonya'ya karşı o mânâsız bir taarruza başladığı görüldü. Bir müddet sonra aynı taarruz, Fransa'ya yapıldı. Alman Erkân-ı Harbiyesi ve ordu kumandanları bu savaşlara düpedüz muhâlif idiler. Buna rağmen telâkki ettikleri emirleri bir robot gibi saniyesi saniyesine ve en mükemmel bir şekilde tatbik mevkiine koyuyorlardı.

Bu yıldırımvari zaferler Stalini tatmin edeceği yerde büsbütün ürküttü. İngiltere, Almanya ile sulha giderse, Rusya'nın durumu ne olacaktı? Kremlin ricâli tekrar başbaşa verdiler İngiltere'ye karşı yaptığı savaşta Hitler'i teşvik için Almanların safında harbe katılmağa karar verdiler. Demek ki, kader halâ Hitler'e bol bol şans vermekte devam ediyordu.

Vaktiyle Napolyon Avrupa'ya hâkim olmak için Rusya ile anlaşmak ve bu anlaşmayı tahkim için Çar 1. Aleksandır'ın hemşiresi ile evlenmeye talip olmuştu. Bu istikamette Paris ile Petersburg arasında birçok görüşmeler vukû buldu. Bunların en mühimi Rus Hâriciye Nâzırı Romançof tarafından Fransa Hâriciye Nazırı Teleyrand'a yapılan mahrem teklife göre «Rusya Fransa ile yapacağı işbirliğine karşılık Balkanların Doğu kısmıyla Boğazları kat'i olarak istiyordu.» Bu talep Napolyon'un hiç de hoşuna gitmedi. Bundan sonra aralarındaki münâsebet yavaş yavaş gevşemeye başladı ve en nihayet bu iki muazzam varlığın birbirlerine kıyarcasına saldırdıkları görüldü.

1940'da Fransa ile aktedilen mütârekeden az sonra Sovyetler Birliği'ni temsilen Molotof Berlin'e geldi. Stalin namına Hitler'e bildiğimiz o tarihi istekleri aynen tekrar etti. «Balkanların doğusuyla Boğazlar'ın Sovyetler Birliği tarafından kontrol altına alınması selâhiyeti kabul edildiği takdirde Naziler safında Kızılordu'nun bütün varlığıyla harbe gireceğini ve İran'a yapılacak bir taarruzla sağlı ve sollu bütün Asya'da İngiliz hâkimiyetine en kat'i darbelerle nihayet verileceği» taahhüdünde bulunuldu.

Sovyetler Birliği'nin Almanya ile birlikte savaşa katılması Hitler'in çok hoşuna gitti. Fakat, Boğazların Rus kontrolüne yani Rusya'ya terki talebini can sıkıntısıyla karşıladı.

(Devamı var)

Erbakan işçiye yeni müjde verdi

● *Prof. Dr. ERBAKAN*

İskenderun Demir - Çelik Fabrikalarının 13 Milyar liraya mâlolacak ek tesislerinin temelini atan Devlet Vekili ve Başvekil Yardımcısı, MSP Umumi Reisi Prof. Necmeddin Erbakan'ın, bu münasebetle yapılan merasimde «asgari geçim indirimi» nin 2.500 liraya çıkarılacağını açıklaması işçiler arasında sevinçle karşılandı Erbakan büyük bir işçi kitlesinin takibettiği konuşmasında işçilerin fabrikaların kârına ortak olacaklarını da ifade etmesi tezahûrata yol açtı. MSP Umumi Reisi ayrıca bir tatbikat numûnesi olmak üzere Sanayi Vekâletine bağlı bir İktisadi Devlet Teşekkülü olan Sümerbank'ın işyerlerinde çalışan işçilere bu teşekkülün kârından yüzde 25 ilâ 30 nisbetindeki bir kısmının dağıtılacağını açıklaması basında geniş yer buldu.

Kış ortasında bulunmamıza rağmen MSP'nin başlattığı «Sanayi Hamlesi» çerçevesinde programlanan fabrikaların temellerini atmaya devam eden Prof. Erbakan, İskenderun'da 1977 yılının ilk en büyük mâli portreli tesisinin temelini atmış oldu. 13 Milyarı aşan bir hacmi bulunan İskenderun Demir Çelik fabrikalarının ek tesislerinin temelini atma merasiminde MSP Reisi, Ortak Pazar'ı da sert dille tenkid etti. Ortak Pazar'ın sanayileşmemize mani olduğunu kaydeden Prof. Erbakan, AET ile yapılan «Katma Protokol» ün haksızlıklarla dolu olduğuna işaret ederek şunları söyledi:

«● Protokolde 1967 ithalâtı baz alındığından, Türkiye'nin önemli bazı sanayilerini kurması güçleşmektedir.

● Türkiye, her yıl kendi pazarlarını Batıya açmayı taahhüt ettiği halde, Batı, buna karşılık pazar vermemektedir. Türkiye, Batının Ortak Pazarı olmaktadır.

● Türkiye, kendisini korumak için tedbir almak istediğinde, bütün AET ülkelerinin iznine başvurmak mecburiyetindedir. Fakat Batı, kendi kararını kimseye sormadan almaktadır.

● Türkiye, üçüncü dünya ile, meselâ Müslüman ülkelerle ticaret anlaşmaları yapmak için Batıdan müsaade almak durumunda bırakılmaktadır.

● Türkiye, her türlü vecibeyi yerine getirmek için sımsıkı bağlanmaktadır. Batı ise, dilediği gibi, hareket edebilmektedir. Türkiye, millî planlarını yaparken, bu anlaşmalara bağlanmamalıdır. Biz, Türkiyenin kendi ağır sanayiine sahip olmasının önünde hiç bir engel kabul edemeyiz. Bu anlaşmayı taraflara adilâne fayda getirecek ve Türkiyeyi tek taraflı pazar olmaktan kurtaracak şekilde düzeltmek vazifemizdir.»

Profesör Erbakan, İskenderun'dan sonra Gübre kompleksi temelini attığı Mersin'e geçti. Erbakan Güney'de yaptığı basın toplantısında ise, MSP'yi motor olarak vasıflandırdı ve AP ile CHP için «Avara kasnaktır, boşa dönüyorlar, lâf üretiyorlar» dedi.

AP'de, viski mi, rakı mı? kavgası başladı

— Yeşil Giresun gazetesinin yendiğine göre, AP Giresun İl Başkanı Avukat Muzaffer Yenişafaoğlu, AP. Gaziantep Senatörü Tevfik Kutlar'ın Senate kürsüsünden söylediği «Viski Milli içkidir. Neden viski içiyorsun? Buz gibi rakı dururken viski içilmez» sözleri üzerine AP Genel Başkanına bir telgraf çekmiş. İl Başkanı, Genel Başkana çektiği bu telgrafta, «Giresun'da Rakı başta olmak üzere Tekel maddeleri bulunmuyor. Bu durum çok şikâyete yol açıyor. Piyasaya derhal bu maddelerin arzı için gerekenlere kesin emir vermenizi rica ederim» diyormuş.»

Bizim, bir tiraj büyüğü gazeteden, onun da bir mahalli gazeteden alıp neşrettiği bu haber üzerine Adalet Partisi Reisi Süleyman Demirel'in ne yaptığı bilinmiyor. Bilinen şey, AP Reisi'nin pek rakıya iltifat etmediği. Gerçekten yakınında olanların ifadelerine göre Demirel, daha çok «viski» yi tercih ediyor. Kokteyllerde içtiği sadece viski. Dedikleri doğruysa rakı, Demirel'e viskiden daha sert geliyor. Daha çabuk çarpıyor.

Ancak yaklaşan seçimler dolayısıyla parti teşkilâtını hoş tutmanın icabettiğini bilen AP Reisi'nin, kendisine Giresun'dan hem de AP'li İl Başkanı tarafından çekilen telgrafı alâkalı mercie havale etmiş olacağı söyleniyor.

Hattâ bir müzibin anlattığına bakılırsa, AP'nin Teşkilât İşlerine bakan «Genel Başkan Yardımcısı» olan zatın, Giresun'da AP'nin 1977 seçimlerinde «rakısever» bir İl Başkanı ile girmesinin mahzurlarını belirttiği ileri sürülüyor. Başkan Yardımcısının şöyle konuştuğu da gelen haberler arasında:

«Yahu kardeşim, bu partî böyle iflâh olur mu? Giresun İl Başkanı'nın «rakıseverlik» yapması yakışık alır mı? Ama mes'ele sadece onda bitmiyor ki, Senatör arkadaşımız da sanki konuşacak şey bulamamış gibi viski mi yoksa rakı mı içmeliyiz onun münakaşasını yapıyor. Ben rakı içerim, o viski içer... O rakı, ben viski... Kim ne içerse içsin... Herşey bitti iş bunlara mı kaldı?»

Şerîat düşmanı Prof'a «ceza» verilmiş

Sebil'in geçtiğimiz sayılarında haberini verdiği şeriat düşmanlığı ile nam salmış Prof. İlham Arsel adlı kişinin şeriat düşmanlığına medâr olan araştırmalarını Amerika'da yaptığı açıklandı. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin yaptığı açıklamadan ayrıca İlhan Arsel'in gittiği Amerika'dan vaktinde dönmemeyi itiyad haline getirdiği anlaşıldı. Bu sebeple de bağlı bulunduğu fakültenin, Arsel hakkında iki defa «kovuşturma» açtığı, bunlardan birisinde kendisine ceza verildiği yapılan açıklamada yer aldı.

Bilindiği gibi, şeriat düşmanı Profesör, bundan bir müddet evvel bir günlük gazetede yazdığı makalede, vazifesinden istifa ettiğini belirtmiş ve bu arada bazı itiraflarda bulunarak, zamanımızdaki birçok profesörü «Ortaçağ Üniversitelerinde hademe dahi olamayacağını» söylemişti. Arsel'in kendisini de «hademe olamayacaklar» arasına dahil ettiği yazısı geniş akisler uyandırmıştı.

Bu yazı üzerine geçtiğimiz hafta A.Ü. Hukuk Fakültesi Arsel'e sayfalarını açan gazeteye bir açıklama gönderdi. «Fakülte Kurulu» tarafından hazırlandığı anlaşılan açıklamada İlhan Arsel'in «araştırmalar yapmak üzere 1969 yılında Amerika'ya gönderildiği» ancak, bir yıllık müsaade ile iktifa etmeyip iki yıl daha müsaade aldığı ve emsallerine nisbetle «istisnai olarak» Amerika'da üç yıl kaldığı belirtildi. Arsel'in buna rağmen gecikerek yurda döndüğü ayrıca Şubat ve Yaz tatillerinden istifade yine Amerika'ya giderek geç dönmeleri «itiyad haline getirdiği» bu yüzden de hakkında «kovuşturma» açılarak kendisine «uyarma cezası» verildiği kaydedildi. Arsel'in son defa yine Amerika'ya gidip zamanında dönmeyince ikinci defa hakkında «kovuşturmaya» başlandığı açıklanan Fakülte'nin yazısında istifa etmesi esnasında bu «kovuşturmanın devam etmekte olduğu» belirtildi.

NÂSIR

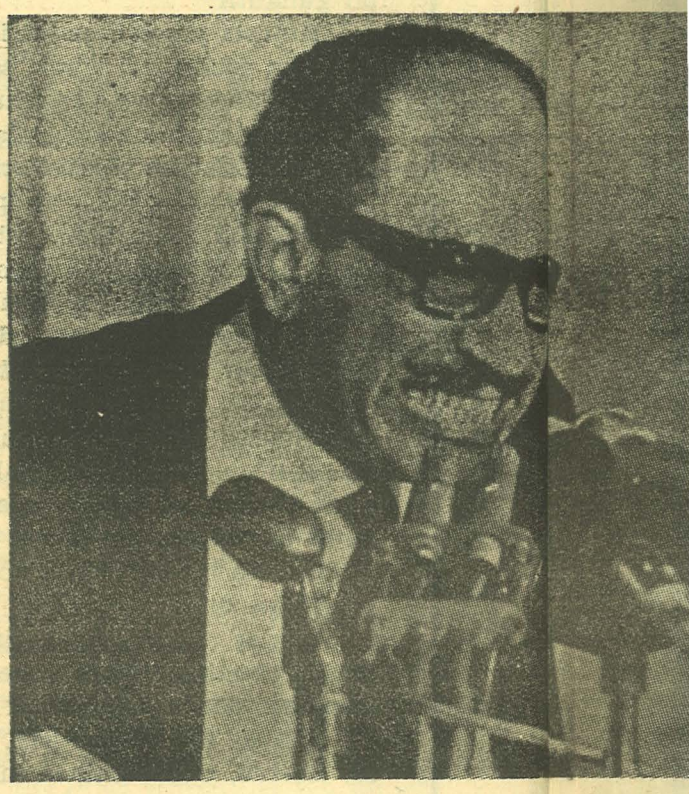

● *Kıptî Sedat, öfkesindeliye döndü*

Suriye Ordusu tehdid

Kahire'de Enver Sedat'la dertde iken, Suriye'deki hanı Hafız Esad'ın da pek rahat uğu söylenemiyor, Şam'dan gelen erler Suriye diktatörünün en azlat kadar sıkıntıda olduğunu geriyordu. Son birkaç ay içerisin 20 Filistin mücâhidini sadde orna kurdurduğu darağaçlarına sadıran Esad'ın, bilhassa Suriye erleri arasında devam etmekte an huzursuzluktan şikâyetçi oğu bildiriliyor. Suriye Ordusu sonbnan müdahalesinden kazançlı gil bil'akis zararlı çıktıkları kande... Her ne kadar yüksek rütbeli subaylar Esad'ın âzad kabul tez köleleri gibi davranıyorsa da, yalara hakim olanlar muhalefet lerini yükseltiyorlar. Hattâ, bunan

KÖŞK'DE "EYLEM"!

Korutürk'ün kokteylleri hâdiselere sebeb oldu

Reisicumhur Fahri Sabit Korutürk geçtiğimiz günlerde peşpeşe **«Yeni yıl kokteylleri»** verdi. Politikacılar, Ankara'da bulunan yabancı devletlerin temsilcileri ve devletin ileri gelen bürokratları sırasıyla bu **«kokteyllere»** katıldılar. Çankaya Köşkü bu kokteyller dolayısıyla oldukça yorgun geceler geçirdi. Korutürk ve refikası misafirlerini ağırlamakta geçtiğimiz senelerdeki titizliklerinden hiç de aşağı kalmadıklarını gösterdi. Ne var ki, bunca yorgunluğa ilâveten bir **«protokol eylemi»** Korutürk ve refikasını olduğu kadar hattâ onlardan daha çok Köşk personelini üzdü. Bu arada Reisicumhur Fahri Korutürk basın mensûblarından bazılarının -bilhassa patronların- yer aldığı kokteyl esnasında son günlerdeki bazı hadiseler etrafında görüşünü açıklamak fırsatını buldu. Korutürk, herkesin ve hattâ bizzat mebusların söylediklerinin aksine bunlara verilen maaşların **«kifayetsiz»** olduğunu ifade etti. Korutürk, zamlardan bahis açılınca **«Mebusların maaşlarının az olduğuna»** dikkati çekiyor ve şöyle diyordu:

«— Şimdi bunu, bazı gazeteciler yazacaktır. Evet, özellikle söylüyorum. Bunu yazın parlâmenterlerin aldıkları para azdır.»

Korutürk ayrıca, hakimlerin okudukları gazeteler mes'elesini de ortaya atıyor ve bu hususdaki düşüncelerini de Anayasa Mahkemesi Reisi'ne söylüyordu. Bu arada, Millet Meclisi Başkanı Kemal Güven'in adı da zamlar vesilesiyle mevzu arasında geçmişti. Ertesi gün Köşk Genel Sekreterliği bir açıklama ile bu noktaya temas etti ve **«Korutürk'ün Meclis Reislerinde bulunmasını istediği hususiyetlerden bahsettiği»** kaydedildi.

Velhasıl, **«eylem»**i, **«zamları»** ve **«açıklamaları»** ile Çankaya Köşkü gazetelere haber olmuştu.

«YÜKSEK YARGI ORGANLARININ EYLEMİ»

Gecenin hususiyeti icabı daha bir aydınlatılan Çankaya Köşkü'nün kapısına dayanan siyah renkli makam arabalarının kapıları birer ikişer açılıyor ve içlerinden **«mümtâz davetliler»** iniyorlardı. Birkaç dakika sonra kokteyl başlayacaktı. Fakat, bu alışılagelmiş otel kokteylleri gibi değil, Köşkün teâmülüne münâsip «protokollü kokteyl» idi. Onun için, davetliler büyük salona alınmadan önce, az ufağında misafir ediliyorlardı. Yeni ve resmî adlarıyla **«Yüksek Yargı Organları»nın yâni yüksek adlî müesseselerin reisleri de refikalarıyla birlikte bekliyorlardı.** Zaten, herkes refikası ile birlikte davet olunmuş ve gelmişti. Refikalar Ankara'nın soğuğu yüzünden olsa gerek bilhassa kürklerine sarınıp yola çıkarke• en cazip **«tuvaletlerini»** giymeyi ihmal etmemişlerdi. Küpeler, gerdanlıklar âdeta Köşk'ün o billûr avizeleriyle yarış edercesine etrafa parıltılar saçıyordu. Herkes birbirine protokollü tebessümler dağıtıyordu. Hanımlar ise, daha çok birbirlerini süzmeyi tercih ediyorlardı.

Ve protokol icabı, Sayın Korutürk ve refikasının elini sıkacakların **«sıra listesi»** okunmaya başlandı... İşte bu anda bir iki isim okunmuştu ki, **«Yüksek Yargı Organları»nın** reisleri ve beraberlerindekilerin keyiflerinin kaçtığı görüldü. Birbirleriyle kısa görüşmeler yaptılar. Adları okununca Reisicumhur'a yaklaşıp elini sıktılar ve daha sonra yavaşça dışarı çıktılar.

(Sayfayı çeviriniz)

MISIR'IN ÇIRAĞI

Kıptî Sedat, Mısır'ı yine kana buladı

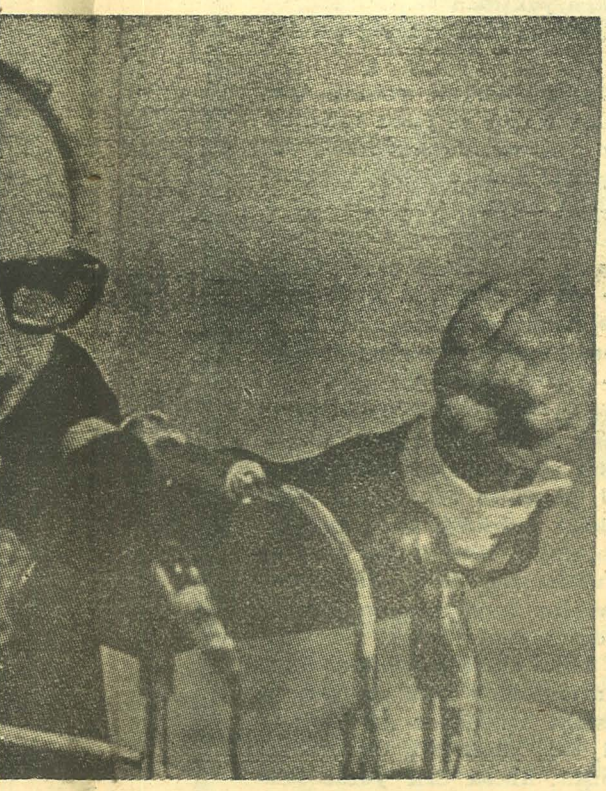

...den deliye döndü.

Mısır'da cereyan eden hadiselerin sebepleri sıralanırken, hemen kimsenin aklına daha iki ay önce Kahire'de yağlı ipin ucunda sallandırılan iki «Şeriatçı genç subay» gelmiyordu. Batı ajanslarının teleks makinelerine verdiği kadarını tercüme ederek manşetlerine geçenler, Mısır'da «Sedat'ın 3,5 milyara yaklaşan dış ticaret açığını kapatmak maksadıyla zamlar yaptığını, halkın ise bu zamlara şiddetle karşı çıktığını ve 50 kişinin bu esnada öldüğünü» yazıyorlardı.

Hakikaten, Mısır'da birtakım zamlar yapılmış ve halk bu zamlara sokaklara dökülmek suretiyle mukabele etmişti. Enver Sedat idaresi, Moskova ile Vaşington arasında sallanan politika içinde, ülkenin her gün biraz daha bataklığa gömülen iktisadi bünyesini gûya korumak ve dış ticaret açığını kapatmak için zamlar getirmişti. Ve bu zamların arkasından da başta Kahire olmak üzere bütün ülkede nümayişler başlamıştı. Gönderilen polis birlikleri kifayetsiz kalınca askerler harekete geçirilmiş, halkın üzerine tanklar yürümeye başlamıştı. Üç gün fasılasız devam eden hadiselerin El — Ahram adlı gazetenin bildirdiği resmi rakkamlara göre icmali: 80 ölü, 700 yaralı idi. Tanklar ve ellerinde rus yapısı «Glaşinkov» tipi makineli tüfekler taşıyan hükûmet kuvvetleri «isyan» ı bastırmışlar, ayrıca 1952 den bu tarafa ilk defa örfi idare ilân edilmişti.

Ancak verilen bu haberlerin gerisinde asıl «sebep» daha başka bir çehre arzediyordu. Bu çehreyi ise, Batı Ajanslarının Doğu'yu sadece Kahire'nin «göbek dansları» ile meşhur gece kulüplerinden tanıyan muhabirleri tesbit edemiyorlardı. Hattâ daha iki yıl önce meydana gelen diğer bir «isyan» dan da bir ip ucu çıkaramıyorlardı. Ne idi o «isyan?»

Müslüman Âleminde heyecanla karşılanan ve neticesinden ızdırap duyulan bu «soylu isyan», 18 Nisan 1974 günü patlak vermişti. Mısır Harp Akademesi'nin genç subayları «Allah için silâhlarına sarılmışlardı.» Üniversite gençleri de onların yanında yer almıştı. Ne yazık ki, genç İslâmcılar hareket saatlerini halka zamanında duyuramadıkları için, muvaffak olamıyorlardı. Yüzlerce genç subay tevkif ediliyor ve bunlar gayet gizli tutulan mahkemelerde muhakeme edildikten sonra, Sedat idaresi tarafından, tıpkı Suriye'de Hafız Esad idaresinin Filistinli mücâhidlere revâ gördüğü şekilde, darağacında sallandırılarak cezalandırılıyorlardı. Emsal olsun diye iki kişi idam edilmiş diğerleri de askerlikten kovulmuş ve hapse mahkûm edilmişlerdi. İki İslâmcı genç subay'ın şehid edilmeleri iki ay önce olmuştu. 10 Kasım 1976 günü asılmışlardı.

Ve Mısır'da 1952'den bu tarafa ilk defa örfi idareyi gerekli kılan ayaklanma bu hadiseden sadece iki ay gibi bir zaman sonra patlak vermişti. Ayaklanmaya katılanların yine gençler olduğu hemen dikkati çekiyordu. Diğer taraftan, Sedat idaresi her nedense gençlerin üzerine tankları gönderirken, birkaç tankı da Harp Akademisinin çevresine göndermeyi ihmâl etmemişti.

Mısır kaynıyordu. Ve Mısır'da kaynamanın kaynağı diğer İslâm Ülkelerindeki menfi nümûnelerine rağmen Mısır Harb Akademisi idi.

tehdid ediyor

dat'ın başı kafadan hat olduğu len haber- n az Sedat gösteri- risinde, 20 e ortasına sallandı- iye asker- kte olan olduğu son Lüb- ançlı değil kanaat in- rütbeli bul etmez da, Alay- efet sebe- bunların

partizanları dahi azarladıkları söyleniyor. Nitekim Newsweek adlı dergi bir araştırmasının neticesini şöyle açıklıyor:

«Suriye'deki askerlerin ehemmiyetli bir kısmı Esat idaresine karşı hazırlamıyor.»

Diğer taraftan, Filistin mücahidleri de boş durmuyor. Öldürülen kardeşlerinin intikamını alacaklarını duvar afişleri ve el ilânları ile gizli gizli duyuruyorlar. Yer yer de bunların parmağı olduğu sanılan sabotajlarla karşılaşılıyor. Gerçekten geçtiğimiz günlerde Suriye Erkân-ı Harbiye Reisi Yardımcısı ve Silâhlı Kuvvetler Vekili Mustafa Tilas'a yapılan suikastde Filistinli mücahidlerin rol oynadığı ileri sürülüyor.

● **PARÇALAYAN KİMMİŞ...**

Hâllerinden bu **«protokol düzeni»** ne iyice kızdıkları anlaşılıyordu. Nitekim **«Yargıtay Başkanı»** Cevdet Menteş, refikası bir adım gerisinde mahzûn olmuş beklerken, gazetecilere salondan çıkışlarının sebebini şöyle anlatıyordu:

«Cumhurbaşkanlığı Baş müşaviri Fahri Çoker'e bir daha buraya gelmeyeceğimizi bildirdik. Ayrıca geçen yıl protokol düzenine uyulacağı konusunda söz aldığımız halde, bu kez aynı yanlış işlemle karşı karşıya kaldık.»

Cevdet Menteş sadece kendisi değil, **«Danıştay Başkanı»** İsmail Hakkı Ülgen, Adalet Vekili İsmail Müftüoğlu ile olan ihtilâfından dolayı ve ayrıca 163. Madde müdafiliği ile adı pek sık duyulan Başsavcı Kâzım Akdoğan, **«Danıştay Baş Yasa Sözcüsü»** Ali Rıza Alpaslan ve **«Yüksek Hakimler Kurulu Başkanı»** Mahzar Budak namına konuşuyordu: Cevdet Menteş, sadece protokol düzeninden değil, bir meslektaşının hareketinden de üzülmüştü. **«Anayasa Mahkemesi Başkanı»** Kâni Vrana, **«eylem»** e katılmamış ve içeride kalmayı tercih etmişti. Onun için Menteş şöyle dert yanıyordu:

«— Bizi parçalayan Anayasa Mahkemesi Başkanı Kâni Vrana'nın tutumu oldu. O da tepki gösterip salondan ayrılmış olsaydı bu protokol mes'elesi çözülmüş olurdu.»

O esnada **«Anayasa Mahkemesi Başkanı»** Kâni Vrana Reisicumhur ile sohbet ediyordu. Korutürk, etrafını alan bazı davetlileriyle konuşurken, kendisinin tenkidlerde bulunmadığı için tenkidlere mâruz kaldığını söylüyor ve bu arada **«Anayasal prensipler doğrultusunda denge unsuru olarak çalıştığını»** belirtiyordu. Korutürk bu arada hemen hemen bugüne kadar hiç temas edilmemiş bir mevzua sözü getiriyor ve hakimlerin gazete okumaları bahsinde şöyle diyordu:

«Tek tip gazete okuyan hakimlerimizin daha sonra kararlarını hangi doğrultuda verdikleri de düşündürücüdür.»

Bu sözler de ayrıca düşündürücü idi. Gerçi Korutürk, hakimlerin maaşlarının kifayetsizliğine işaretle tek gazete almak mecburiyetinde kaldıklarına dikkati çekiyordu ama, bu arada hakimlerin verdikleri kararlar ile okudukları gazeteler arasında bağlantı kurması hazır bulunanların kiminin canını sıktı. Öyle ya, bu ne demekti; acaba Sayın Korutürk, hakimlerin verdikleri kararlardan şüphe mi duyuyordu?.. Bu suallerle zihni bulananlar Korutürk'ün ilâve ettikleriyle daha da derin düşünceye dalmaktan kurtulamıyorlardı. Çünkü Reisicumhur:

«— Ben hakimlerimizin yasalar açısından bilgisiz ve tecrübesiz olduklarını söylemiyorum. Bugünkü koşullar içindeki gerçek durumlarından söz ediyorum.» diyordu.

Nitekim Korutürk yine **«koşullar»** sebebiyle meb'usların maaşlarının az olduğunu ileri sürüyordu. Ve işte yorucu **«kokteyller»** bir tarafa Korutürk bu **«koşullar»** altında ve **«Anayasal prensipler doğrultusunda»** denge unsuru olarak çalışıyordu».

● GÖZ OLDUR Kİ HAKKI GÖRE

Selâhaddin EŞ

DEĞİRMENİN SUYU NEREDEN GELİYOR?

Evet, geçen haftaki yazımızda **«Türk Dil Kurumu»** isimli bir teşekkülün mevcut düzenin sadece **dil siyasetine** değil, hemen bütün müesseselerine siyanet etmek isteyişindeki işgüzârlığa dikkati çekmiş ve sonra da **«ısmarlama ders kitapları üzerine rapor»** lar düzenliyen bu **«kurum»** un ne mene bir baca kurumu olduğunu, hangi kaynaklardan beslendiğini, hangi helâl kaynaklara haram bir şekilde vaziyet alıp, beslendiğini ve asıl **«ısmarlama olan kim?»** sualinin cevabını bu yazımıza bırakmıştık.

İsterseniz, biraz damdan düşer gibi olacak, amma, hemen baştan, **«Türk Dil Kurumu, İstiklâl Savaşımıza maddi yardım göndermek isteyen Hind müslümanlarının paraları zula edilerek kurulmuştur»** diye asıl kaynağa işaret edelim. Ondan sonra da dilerseniz, Cumhuriyet'in Ellinci Yılı münasebetiyle Maliye Bakanlığınca yayımlanmış olan **«Kurtuluş Savaşının Mali Kaynakları»** isimli kitaba biraz göz atalım:

«... Osmanlı Padişahlarının aynı zamanda tüm müslümanların dini lideri durumundaki 'Halife' adını taşıması, Osmanlı imparatorluğuna Dünya müslümanlarına resmen temsil etme görevini de yüklüyordu. İslâm dünyası, Osmanlı imparatorluğunun batılı devletlerle yaptığı savaşları, Müslümanlığın hristiyanlığa karşı savaşı olarak kabul ediyordu. (...) Dünya müslümanları arasında, ingiliz egemenliği altında oldukları halde Halife'ye bağlılıklarını sürdürmeye çalışanların başında Hind müslümanları gelmekteydi. (...) Birinci Dünya savaşı sonunda Anadolu'nun yer yer işgal olunarak müslüman Türklere çeşitli işkenceler yapılması ve Halife'nin bulunduğu İstanbul şehrinin yabancı devletlerin gözetimi altında bulunması Hind müslümanlarının çeşitli karşı gösterilerine yol açıyordu. (.....) Ayasofya'nın yeniden kilise haline getirilmesi de söz konusu olunca, İngiltere'nin Hindistan Genel Valisi E. S. Montagu, Hind Müslümanlarının buna karşı çıkacağını açıklıyarak böyle bir eyleme engel olmuştu. (...) Hind Müslümanlarının lideri Mevlânâ Mehmed Ali Han Anadolu'ya yardımlarda bulunmak için bir yardım komitesi kurdu. (...) Hindistan Hilâfet Komitesinin açmış olduğu yardım kampanyası Hind müslümanları arasında büyük bir ilgiyle karşılanmıştı. Bu şekilde Ankara'ya ulaştırılan para miktarı 125.000 ingiliz lirasına ulaşmaktadır. (...) Hindistan Hilâfet Komitesinin gönderdiği para yardımı Maliye Bakanlığının kayıtlarına ve Hazine'ye girmemiş, Mustafa Kemal Paşa'nın emrinde durmuş, ve Osmanlı Bankasında muhafaza edilmiştir. Kurtuluş Savaşının büyük hazırlık döneminde çekilen türlü mali sıkıntılara rağmen, bu paraya el sürülmemiştir. (...) Paranın tümü Osmanlı Bankası'ndaki bir hesapta topluca muhafaza edilmiştir. (...) Mustafa Kemal Paşa büyük taarruza hazırlık döneminde Anadolu'nun kaynaklarının son kuruşuna kadar ümitsizce zorlanırken, neden Hindistan Hilâfet Komitesinin gönderdiği parayı kullanmayı düşünmemiştir? (...) Halifeliğin kaldırılması Hind müslümanları için çok şaşırtıcı olmuştu. Hristiyan devletlerce işgal edilen İstanbul'da bulunan Halife'nin kurtarılmasına kullanılması gayesiyle halktan para toplanmış ve «İslâmın kılıcı olan» Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya gönderilmişti. Gazi Mustafa Kemal Paşa ise Halife'yi hristiyan işgalinden kurtarmış, fakat bu kez Halifeliği ortadan kaldırmıştı. (...) (Halbuki) Türkiye Büyük Millet Meclisinin o'na «Gazi» ünvanını verdiği duyulduğu zaman inançları bir kat daha artmıştı. (...) Cumhuriyetin ilânını ve halifeliğin kaldırılmasını düşüncelerinde yaşatarak mücadeleyi yürüten bir önderin Halifeliğin kurtarılması gayesiyle yabancı bir ülkedeki Müslümanlar tarafından gönderilen parayı kullanmaktaki isteksizliğini haklı bulmamak mümkün değildir. (...) Bu tutumuyla Mustafa Kemal Paşa'nın Halifeliği ortadan kaldıracağı zaman Hind Müslümanlarının gönderdikleri paraların maksad dışında kullanıldığı yolunda ileriye sürebilecekleri itirazları hesaba katarak, ihtiyatlı davranmak istediği anlaşılmaktadır. (...) Bir süre sonra söz konusu para, Türkiye'nin ekonomik hayatında büyük hizmetleri ve katkıları görülecek olan Türkiye İŞ BANKASININ KURULUŞ SERMAYESİ OLARAK KULLANILMIŞTIR.»

İşte düğüm burada çözülüyor veya yeni düğümler atılıyor... Esasen bizim yukardan beri anlattıklarımız ve naklettiklerimiz de bu noktayı tesbit edebilmek içindi.

Çünkü, Türk Dil Kurumu denilen teşekkül işte o mübarek maksadla yola çıkmış ve fakat hedefine vardırılamamak bir yana, hedefinden saptırılmış paralarla beslenen bir teşekkül olup, asıl kimin ısmarlama işleri yüklendiğini bu durum gayet açık olarak ortaya koymaktadır.

Diyeceksiniz ki, o para, bu noktaya nasıl gelmiştir? Ve, gerçekten de iddia olunduğu gibi, **«Hind müslümanlarının gönderdikleri paraların maksad dışında kullanıldığı yolunda ileriye sürebilecekleri itirazlar hesaba katılmış»** mıdır? Görelim:

Yukarda bahsi geçen Hind Müslümanlarının gönderdiği ve en azından 125.000 ingiliz lirası (bağışlayınız, bu günkü rayice göre değerini bilmiyorum, ancak kuruşların değil, paraların dahi hesap edilerek istihkâkların tahakkuk ettirildiği bir zamanda) çok - çok büyük bir meblâğdı. Nitekim, bu para ile Türkiye İş Bankası kurulmuştur ve İş Bankasının yüzde 38 hissesi bu paradan karşılanmıştır. Bu yüzde 38 hissenin sahibi de Mustafa Kemal Paşa'dır. Çünkü o bu paraların kendi adına gönderilmesi yüzünden, parayı kendi mamelekine dahil etmiştir. Ve malûm sonu gelip, vasiyeti açıldığında görülmüştür ki; İş Bankası hisseleri, yâni yüzde 38'i, Cumhuriyet Halk Fırkasına bırakmıştır. Ancak CHP yüzde 38'in tamamına mâlik olmakla birlikte yüzde 10'un intifa hakkını yüzde 5'erden Türk Tarih ve Türk Dil Kurumu denilen teşekküllere yine mevzubahs vasiyet gereği bırakmıştır.

«Hindistan nire, Türkiye ve hele - hele Türk Tarih ve Dil Kurumu denilen «kurum» lar nire» diye taaccüb etmek bir yana... İşbu İş Bankasının meselâ 1975 yılındaki net kârı bilânçoda ne kadar gösterilmektedir, biliyor musunuz?

Tam 320 milyon Türk lirası!. Bunun yüzde otuz sekizini, yüzde 28'ini, yüzde 10'unu hesaplayınız. Bu yüzde yirmisekiz nereye gider, yüzde 10 nereye gider? Ve, bir de bu paranın hangi mübarek maksadla yola çıktığını; ondan sonra da, bu düzenin müslümanların paralarıyla, müslümanlara nasıl bir «kazık» attığını saçlarınızı yolarak, acısını yüreğinizde hissederek düşününüz!

İşte şimdi Türkiye'de İslâm dışı bir düzeni kurup devam ettirmekte en büyük şeref (!) i taşıyan bir rak, beslendiği kaynak! Ve işte, Türk Tarih ve Türk rak, beslendiği kaynak!, Ve işte, Türk Tarih ve Türk Dil Kurumu isimli «kurum» ların tarihimizi ve dilimizi en küçük bir ilmiliğe bile dayamıyacak kadar kör bir taassub ile mahvetme teşebbüsleri!.. Ki, teşebbüs halen cinayetin tamamlanması yönünde devamlı ilerlemektedir. Ve haram paralarla beslenen bu taife, üzerlerine düşen bir vazife olmadığı halde, tabii olarak kendilerine ısmarlanmış kabul edilen bazı meseleleri dert edinmekte, kendi kurdukları düzenin yıpranmasının mevzubahs olduğu hallerde derhal feryâdı koyvermektedirler...

BİRİ AĞLAR, BİRİ GÜLERKEN

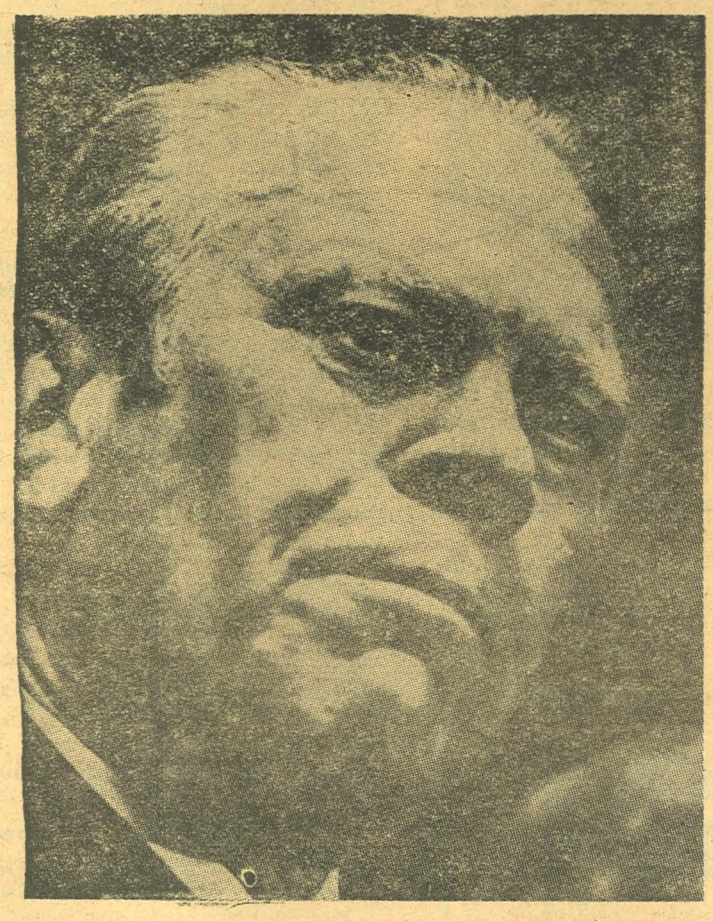

Eski Devlet Reisi Ford gitti, yerini Kartır'a bıraktı. Amerika'da bu sebeple günlerce şenlik yapıldı. Ford makamını kaybetmekten gözleri dolu dolu iken, seçimleri kazanıp Beyaz Saray'a yerleşen fıstıkçı namıyla mâruf Kartır ise sevinç içerisindeydi.

Bir dolara din değiştiren Yankee!

Amerika'daki idari değişiklik vesilesi ile dünyanın ikinci süper kuvveti olarak vasıflandırılan bu ülkenin «ictimaî bünyesi» üzerine uzun müddet bu cemiyeti yakından tetkik etme imkânı bulan Dr. İbrahim Kozak Bey ile arkadaşımız Yılmaz Yalçıner bir mülâkat yaptı. Aşağıdaki satırlarda Muhterem Kozak'ın görüşlerini bulacaksınız.

YALÇINER — Muhterem Kozak, siz senelerce Amerika'da kaldınız. Bu cemiyeti yakından tanımak fırsatını buldunuz. Malûm, yapılan seçimler neticesi Amerika'da bugün yeni bir Başkan işbaşına geçti. Bu vesile ile, dünyanın iki süper devinden biri olarak tavsif edilen Amerika hakkında düşündüklerinizi, müşahedelerinizi öğrenmek istiyorum. Tabii biz müslümanları alâkadar eden taraflarıyla..

DR. KOZAK — Efendim, Amerika üzerinde konuşmadan önce, Amerika nasıl teşekkül etti; bunun etrafında kısaca durmak istiyorum. Bilindiği gibi, bu yeni keşfedilen bir kıt'a. Keşfinden önce başka bir halkın, başka bir medeniyetin yaşamakta olduğunu biliyoruz. Kıt'anın keşfinden sonradır ki, Avrupa'da rejimlerin baskısından bunalmış veya oradaki hayatından tatmin olmayan yeni insan tipleri buraya göç etmeye başlamış. Tabii gittikleri yer, bâkir, tahrip görmemiş bir ülkeydi. Amerika. Avrupa'dan gelen bu insan tipi ile, o bâkir toprakların birleşmesinden vücûd bulmuş yeni bir dünya. Ortaya çıkmış yeni bir medeniyet. Maddi yapısıyla gözkamaştıran bir medeniyet. Bilhassa maddi diyorum çünkü, burada bir hatıramı nakledeceğim. Kolombiya Üniversitesi'nde iken Amerikalı bir antropolojist Profesör şöyle demişti:

«Biz Amerikalılar, dünyanın en vahşi milletiyiz. Bana belki şaşıracaksınız ama, maalesef böyle. Çünkü, bırakınız yerli halka karşı yaptıklarımızı, bizim iç savaşta birbirimize yaptığımızı dünyada hiçbir millet, diğer bir millete karşı yapmamıştır.»

Profesör bu meyanda o savaşlara katılmış bir Kuzeyli General'in sözlerini nakletti. Kuzeyli General savaştan sonra yakıp yıktıkları yerlere bir levha diktiriyor ve şu sözleri yazdırıyor: «Bu kilometrelerce uzanan saha üzerinde uçmak isteyen kuş bile yiyeceğini yanında taşımak zorundadır!»

Profesörün itirafı dikkat çekicidir. Nitekim, yerli halka Amerikalı'nın yaptıkları büyük çapta kat'liam, insani ve ahlâki değerler açısından kabûl edilemez çaptadır. Şunu da kabûl etmek lâzımdır ki, o yerli halk gerçekten bu değerlere sahib olmak yönünden diğerlerinden çok daha üst seviyedeydi.

YALÇINER — Yani şu «kızılderililer» dediklerimiz...

DR. KOZAK — Evet, kızılderililer... Hattâ bunlar ilk zamanlarda yeni gelenleri misafirperver karşılamışlar. Yer göstermişler. İkram etmişler. Ama gelenler, misafir oldukları yerde fırsatını buldukça cinayetlere varan ihanetlerde bulunmuşlar. Batılılar «Barbar» ifadesini umûmiyetle doğulular için kullanırlar. Halbuki, bugün pek çok Batılı da kabûl ediyor ki; dünyada barbar denilen hiçbir kavim bu yeni gelen amerikalının yerli halka yaptığını yapmamış, bir diğer kavmi kızılderilileri yok ettiği gibi yok edememiştir. Amerikalı araştırmacılar bugün itiraf ediyorlar: Kızılderililerin yüzde 90'ı beyaz adam tarafından telef edilmiştir. Kat'liama uğramıştır. Bu nisbet hiçbir barbar kavmin tarihinde bulunmuyor.

YALÇINER — Bu vaziyete Avrupa'dan giden insanın inanç sisteminin rolü var mıdır acaba? Meselâ bu yeni kıt'aya ilk gidenler müslümanlar olsaydı, desek...

DR. KOZAK — Müslüman olsalardı... Şunu diyebiliriz ki, yerli halkın iptidaî ama sağlam ahlâkından. karakterinden az önce bahsetmiştik; meselâ sözünün eri adamlar. Aralarında yazılı söz mefhumu bile yok. İşin metne intikali adeta hakaret kabul ediliyor. Bu karekter yapısının, müslümanlarla ne kadar çabuk kaynaşabileceği aşikâr...

YALÇINER — Kızılderililerin bugünkü vaziyeti ne?...

DR. KOZAK — Bir defa çok azlar. Daha ziyade orta Amerikada bulunuyorlar. Büyük şehirlerde tesadüf edemezsiniz. Yine kendi kabuklarına çekilmiş yaşıyorlar. Buna mukabil günümüzün amerikalısı bunlara karşı devamlı bir suçluluk kompleksi içinde diyebiliriz. Kızılderiliye karşı ezikler.

YALÇINER — Yalnız, kızılderililerin de zaman zaman direndiklerine şahid oluyoruz. Meselâ yakın zamanlarda bir kasabayı işgâl etmişlerdi de polisle kanlı çatışmalara girişmişlerdi...

DR. KOZAK — Evet... Hatırlıyorum o hadiseyi. Bir araziye el koydular ve burasının kendilerine ait muhtar mıntıka olmasını istediler. Dediğiniz gibi polislerle çatıştılar. Karşılıklı ölenler oldu. Şimdi, bu öfkeli çıkışın sebebine temas edebiliriz. Her ne kadar günümüz amerikalısının kızılderililere karşı eziklik içinde bulunduğunu söylemiş isem de, tatbikatda belki modern denilebilecek usûllerle bu insanlara karşı kat'liâmın devam etmekte olduğuna dâir işaretler bulunuyor. Meselâ, yine yakınlarda bir araştırma neticesi açıklanmıştı. Tıbbi merkezlerde, çeşitli sağlık ocaklarında 300 binden fazla kızılderili kadın, bilgileri haricinde kısırlaştırılmış.

(Sayfayı çevirinız)

YALÇINER — Sinsi bir ırkçılık tezâhürü yani...

DR. KOZAK — Elbette... Avrupa ve Amerika'da yüzyıllardır devam eden bir zihniyet şöyle bir kanaati beyinlere yerleştirmiş: «Beyaz ırk üstün ırktır! Medeni ırktır. Dünyaya medeniyeti beyaz ırk getirmiştir. Beyaz ırkın kültür değerlerini, kıymet hükümlerini almamış iseniz, o halde medeni de değilsiniz vs.» gibi bir zihniyet. Tabii bu umûmi beyin yıkamanın yanı sıra, çeşitli siyasi endişeler de modern ırkçılık cereyanında rol oynuyor. Meselâ «Doğum Kontrolü» hadisesi gibi.

Rusya'da da endişe mevcud. Başka milletlere tahakküm eden emperyalist bünyeli her ülkede var bu.

YALÇINER — Peki, zencilere olduğu gibi kızılderililere de yönelmiş, hıristiyan misyonerlik faaliyetleri var mı?

DR. KOZAK — Pek tabii... Hem son derece kesif. Ellerinde bir defa güçlü propaganda imkânları, maddi imkânlar var. Hıristiyanlık propagandasını elden bırakmıyorlar. Fakat, buna hıristiyanlık propagandası bile diyemeyiz. Şunun için ki, bugün sadece Amerika'da değil bütün Batı ülkelerinde artık Kilise maddileşen vasatın ortasında her kılığa girmek suretiyle kendisini kabul ettirmeye çalışıyor. Meselâ, kiliseye gelenleri teşvik için, bilhassa gençleri çekebilmek için âyinlerde mini etekli kızlara servis yaptırmaya kadar çeşitli yollar deniyor. Bunlar kızılderililiye de muvazaalı bir «ırkçılığa düşman maskesi» altında gidiyor.

Fakat, bu arada hemen yeri gelmişken ifade etmeliyim. Amerikanın ictimai yapısının da bu vesile ile bir cephesini görmek mümkün olacaktır. Efendim, gerçi kilise her kılığa girip propaganda yapıyor ama, başka cereyanlar da yapıyor. Ancak, hitâbedilen kızılderili filân diyerek daraltmayalım, Amerikanın sokakdaki insanı o kadar bozulmuş ki, uzatın 10 Doları pekâlâ din değiştirebilir. On Dolara din değiştirenden ne fayda gelir, diyeceksiniz; o işin başka yüzü. Ama işte hepsi hepsi bir 10 Dolar, birisini arzu ettiğiniz şeyin yaptığınız propagandanın kabullenmeye kâfi geliyor. Zaten Amerika'nın buhranı burada yatıyor: Bozulmuş dejenere olmuş insan. Bu ekonomik çarkın içinde eriyen, kaybolmuş ilerisini gerisini düşünmeyen insan. Amerikan cemiyetini bu insan meydana getiriyor. Taban bu.. Tavan? Patronlar.. Kapitalistler. Onlar düşünen adam rolünde. İdareci onlar... Diğerleri... Onlar, hani bizde atarabalarına koşulan atların gözlerini yanlardan perdelerler, gördüğü doğrultuda gitmesi için... Onun gibi, onların düşünmesine, sağı — solu kurcalamasına lüzûm yoktur, çalışsınlar, alsınlar, yeyip içsinler. Kendilerinden istenilen bu. Tabii bu sistemin bütünü içerisinde mütelâa edilirse, bu çeşit insan tipinin sisteme daha faydalı olduğu ve he[illegible] faydasının dokunacağı kana[illegible] görülüyor. Kapitalist sistemin esası bu. Ferdlerin faydası ferdlerin daha fazla kazanmalarının teşvik edilmesi ve ferdlerin faydasının artması neticesi içtimai faydanın artması... Denklemi şöyle kurmuşlar: İctimai fayda eşittir, ferdlerin faydaları.

İşte bu maddiyatçı bünye ve bir bakıma işbâ hâli, diğer taraftan bozulmuş inanç sistemi amerikan cemiyetindeki insanı buhrâna sürüklüyor.

YALÇINER — Peki, böylesine buhran içindeki cemiyetin insanı buhrânının kaynaklarını araştırmak ihtiyacını hissetmiyor mu? Meselâ şu birtakım uyuşturucu madde kullanma alışkanlıklarının sebep ve neticesi olarak buhrân ve arayış şeklinde telâkki edilemez mi? Buhrân içinde arayış veya ararken buhrân!

DR. KOZAK — Şüphesiz bir arayış içerisindeler. Hakikaten buhrân ile arayış içiçe. Yanlış arayış daha kötü bir buhrana itekliyor. Ferdin dengesini iyiden iyiye bozuyor.

YALÇINER — Arayış içindeki bu ferde Hakk'ı tebliğ'de güçlükler mi var?.

DR. KOZAK — Efendim, adamlar arayış içerisinde fakat, kendilerine İslâm'ı anlatmaya çalıştığınızda peşin hükümlü hareket ediyorlar. Korkunç bir şartlanma içindeler. Bu, asırlardan beri bu cemiyet, daha doğrusu bütün Batı cemiyetleri içerisinde İslâm aleyhtarı propagandaların tezâhürü... Meselâ adama soruyorsunuz: «İslâm hakkında ne biliyorsunuz? Kur'an'ı Kerim'i okudunuz mu?» Cevap vermiyor. Az daha üstelerseniz ve biraz samimi ise, muhatabınız -ki ben böyle birkaç kişiyle karşılaştım- şu cevabı alıyorsunuz:

«Bize din adamlarımız dediler ki, Kur'an'ı Kerim okunmaz. Çünkü O'nu şeytan yazdırmış. Ve çok büyüleyici tesiri olurmuş. İnsan kendisini kaptırırmış. Okumadım ve okumam..»

İşte, bu şartlandırılmış insan tipinden maalesef İslâm'a yöneliş son derece zor oluyor. Bu arada karşı propaganda çok kesif. Meselâ şöyle diyorlar: «Müslümanlar güneşe taparlar. Nasıl tapar biliyor musunuz? Müslümanlar bir güneş doğmadan önce onu karşılamak için bir de giderken falan ibadet ederler. Bir de gittikden sonra tekrar dönmesi için...»

Sonra, İslâm aleyhtarı propaganda bu yalanlarla bitmiyor. «Barbarlık, medeniyet düşmanlığı,» daha bir sürü iftira...

YALÇINER — Her şeye rağmen galiba bu propaganda zencilerde beyazlarda olduğu kadar müessir olamıyor. Zenciler arasında İslâmiyet daha sür'atle yayılıyor.

DR. KOZAK — Doğrudur. Çünkü onlarda şöyle bir his var, asırlardan beri mevcud sistem onları büyük baskı altına almış. Beyaz esirtüccarlarının bunların dedelerini Afrika'dan toplarken boğmaları, katl[illegible] etmeleri bir yana, yeni ülkeye getirilip satıldıklarında, yeni efendilerin zulmü, çektikleri ızdıraba tuz — biber ekmiş. Bunun yanısıra ikinci sınıf insan telâkki edilmişler. İnsan bile telâkki edilmemişler, diyebiliriz.

İşte bu tarihi birikimlerin siyah adamdaki kin ve intikam hislerinin büyümesinde rol oynuyor. Sistem bugün bile onları yer yer hayvan mertebesinde görüyor. Cemiyet hayatından dışarı itekliyor.

Şimdi bu kin ve intikam hisleriyle meşbû insanın İslâm'a yönelmesi bâzı mahzurları beraberinde getiriyor. İfrata varıyor. İslâm, kin intikam gibi nefsi değil de kalbi sâiklerle mü'minin dolu olmasını ister. İşte bu nefsi vaziyet, İslâm'ı hakiki mânâsıyla anlamalarına da mâni... Yanlışlar yapıyorlar, tahrife varan yanlışlar...

Fakat, bütün bunlara rağmen onları silkelemek mümkün değil. İteklemek mümkün ve doğru değil. Ümid edelim ki, nefsi hareketler kaybolsun. Nitekim, çalışılıyor da... Hakikati tam olarak kavramış böyle zenci müslüman kardeşlerimiz de var. Gün be gün sayıları da artıyor.

YALÇINER — Muhterem Kozak, konuşmamıza nihayet vermeden önce son bir suâlim olacak. Biz artık iyiden iyiye amerikan cemiyet hayatı hakkında malûmat sahibi olduk sayılır; Televizyon eksik olmasın her gün en az bir saat amerikan cemiyetinin şu ya da bu tarafını bir filmi vesile ederek bol bol anlatıyor. Polisiye film seyrederken tabii amerikan propagandası yapacağını yapıyor. Ne var ki, bu kadar bol polisiye amerikan filmi, netice itibariyle zihinlerde şöyle bir soruyu da vücuda getiriyor: Yahu, bu nasıl memleketdir ki, polisiye film çevirirken hiç mevzû sıkıntısı çekmiyor. Bunlar, akla hayale gelmedik cinayetler, soygunlar falan sergilerken uyduruyor değiller herhalde; amerikan cemiyetinin polis dosyaları, kanunsuzluk nev'ileri ile o kadar şişkin olmalı ki, bunlar da mevzu malzemesi bol film çevirebiliyorlar...

DR. KOZAK — Haklısınız. Polis dosyaları tahminlerin de üstünde şişkin. Kanunsuzlukların haddi hesabı yok. Bugün Amerika'nın büyük şehirlerinde gecenin belli saatlerinden sonra hayat felç haline gelir. Cemiyet kendiliğinden konulmuş bir sokağa çıkma yasağına riayet eder. Mecburdur buna... Vahşet, cinayet sokaklarda kol gezer. Asayiş diye birşey kalmaz. Halk asayiş yönünden o kadar bizar ki, meselâ benim kaldığım semtde apartman sakinleri liste yapmışlardı. Gece 12 ilâ sabah saat 5 arası nöbet listesi... Garip ama gerçek. Listeye göre

Not: Kitapçılara ve en az 10 adet alanlara ambalaj ve posta masrafları bize ait % 30 iskontolu gönderilir.

Vanlıoğlu Ticaret
Arsa Ofisi
Mahmud Vanlıoğlu
Tamamı 10 bin liraya arsalar
1) Mesken arsaları
2) Sahil arsaları
3) Yatırım arsaları
Satışlarımız
24 ay vadelidir

Not: Her pazar saat 14.00'de servisimiz emrinizdedir

Merkez: Malta Fevzipaşa Cad. Nu: 36 Fatih Tel: 21 02 60

Şube : Balıkçılar Çarşısı İslambol Cad. Nu: 43 Malta — Fatih Tel: 25 71 24

Şube : Bayrampaşa Murat Mah. Kâmil Cad. Selâmet Sok: Nu: 7

TUĞLU

BATTANİYELERİ
İmalât ve Toptan Satışı
MUSTAFA ve ABBAS TUĞLU
Çakmakçılar Yokuşu
Büyük Yeni Han zemin kat nu: 3 Tel: 22 42 61

sakinler gönüllü olarak kapıda nöbet bekliyorlardı. Ayrıca apartmanlar belli bir ücret ödeyerek husûsi dedektifler tutuyordu. Bunlar ellerinde telsizler mahallede asayişi takible vazifeli. Bir hadise halinde telsiziyle polise duyuruyor. FBİ ajanlarına haber veriyor. Polis kadrosu son derece fazla buna rağmen yetişmiyor ve halk husûsi dedektif tutmak mecburiyetini hissediyor. Bu da şu demek oluyor ki, halk malını canını kendi gayreti ile korumak vaziyetine düşmüştür.

O polis mes'elesinin bir diğer cephesi vardır. Polis çok ama kifayetsiz. Niçin? Şikâyetler olmuş bir tarihde: Polis'e yolda bulunup teslim edilen kayıp eşya sahibine ulaşmıyor diye. FBİ, el koymuş. Sivil adamları vasıtasıyla resmi polislere cüzdanlar verdirmiş, kayıp cüzdan diye... Bir de neticede bakmışlar ki, bunların büyük bir kısmı teslim edilen polisler tarafından cebe indirilmiş. Şu halde polis.. polisin başına bir polis daha... Hani onu kontrol etsin diye... Tabii onun da başına bir polis...

YALÇINER — Desenize, bizim televizyonun dürüst, tuttuğunu koparan amerikan polisi de aslında buhranda...

DR. KOZAK — Efendim bu bir nizâm mes'elesi. Nizâm.. Nizâm şuûra, kalbe inmedikçe kanunsuzluğun önüne geçmek mümkün değil. Pekiy n'olacak?.. Ben o kanaatteyim ki, Amerika'nın o sarsılmaz yıkılmaz denilen maddî sistemi, bugün sallanmaktadır. O noktaya gelmiştir. İsraf, tüketim ekonomisi diye takdim edilen sistem, artık çevresini kirleten, tahribeden noktalara ulaşmış vaziyettedir.

YALÇINER — Muhterem Kozak, verdiğiniz malûmat için teşekkür ederim.

LUGATCE

İSTİHLÂF: Halef olma, yerine geçme.

TEVALİ: Birbiri arkasına devam etme.

ZEBÛN: Düşkün.

MÜSTAĞNİ: Bir ihtiyaçtan beri olma.

MUVAZAA: Danışıklı dövüş.

ZIDD-I KÂMİL: Tam zıd.

MÜTECÂNİS: Tek cins, bir cinsten olan.

Büyük doğu yayınları

Ossip Fazlı

Râbıta-i Şerife
(Seyyid Abdülhakim Arvâsî Hazretleri) 2. BASKI

Ulu Hakan II. Abdülhamid Hân
Sivil 4. BASKI

Cinnet Mustatili
3. BASKI

Yolumuz, Halimiz, Çaremiz
2. Grup Konferanslar

büyük dağıtım
Divanyolu cad. 103/13 Istanbul

Bir roman daha

(Baştarafı 6. Sayfamızda)

Bölüm yirmiiki, tekrar Murtaza Bey'in ölüm hikâyesiyle karşı karşıyayız. Mustafa Bey'in annesi ihtiyar bir Colomba, kindar, korkunç hatta iğrenç. Bölüm yirmiüç: Vergilius hocası Homeros'tan söz ederken destanını yazarken arada bir uyuklar diyor. Bizim çağdaş destancımız da dedesi gibi. Bu bölümü baştan sonuna kadar uyuklayarak yazmış. Aynı anda. Derviş Bey terlemekte, konak yanmakta, yanan konak onarılmakta.. Ve Mustafa Bey adamlarıyla beraber pusuda beklemektedir. İbrahim hem aleyhinde atıp tutulan bir hain, hem sohbete katılan bir müşavir. Bu konuşmanın da -daha birçokları gibi- nerede ve ne zaman geçtiğini anlamak «olanaksız». Alis harikalar diyarında. Sonra heveskâr bir öğrencinin karalama defterinden çekilmişe benzeyen tabiat tasvirleri. Kuşlar, arılar, sinekler. Zaten bu garip romanda insandan çok hayvan, hayvandan çok nebat var. Tabiat, ruh hallerini aksettiren bir ayna değil, insanla beraber yaşamıyor bir Heinenin, bir Swinburne'ün, şiirlerinde olduğu gibi. Hayvanlar, hep aynı hayvanlar. Yaban domuzları, ok yılanları, kertenkeleler, bitmez tükenmez sinek, bitmez tükenmez arı. Yaşar, saz şairi olarak başarılı. O da her yontulmamış zekâ gibi somutu anlatırken usta. Kamışları ağaçları, kelebekleri canlandırırken kendisi; yani tanıdığı, gördüğü bir dünya bu. Romancılığa özendi mi, hezeyan başlamaktadır. İnsanları tanımıyor. Bütün kahramanları aynı dili konuşmaktadırlar: yavan, terbiyesiz, bozuk bir güney lehçesi. Etten ve kemikten birer insan yok karşımızda; kişiler mukavvadan yontulmuş birer resim. Meşinden birer kukla veya gölge. Sayfalara emsalsiz bir zevksizlikle serpiştirilen tabiat tasvirleri de çok defa çıkartma kâğıtlarına benziyor. Yaşar yaldızını yerli yersiz harcayan acemi bir ressam. Çılgın bir muhayyile yazmıyor kusuyor.

Sonra bu yaman silahşorlar - arslan avına çıkan Taraskonlu Tartarin gibi - Derviş Bey sanarak üç masum kaçakçıyı öldürüyorlar. Mustafa Bey konağa dönüyor.

Bölüm yirmidört. Sahne Mustafa Beyin konağı. Aynı şahıslar. Sonra Karakız Hatun. Yeniden başlayan kovalamaca, sabaha kadar devam eden cenk. Dağı taşı kurşun yağmuruna tutan «şövalye» ler, arada bir felsefî tiradlar döktürmek için bir kayanın arkasına siperlenip sabahı ediyorlar. Sonra yine ateşlenen tüfekler ve kılına halel gelmeden konağına dönen Derviş Bey. Bu bölümde tabiat tasvirleri bakımından pek fazla şımartılmıyoruz. Derviş'in ellerinde dolaşan sonra silahının üstüne çıkan bir kertenkele. Belli ki, müsademenin dehşetinden diğer hayvan kardeşlerimiz ortaya çıkamamış pek. Saatlerce süren bu çocukça kovboy oyununun tek eğlenceli tarafı, kahramanların ölüm hakkındaki «türrehad» ları. Sanki Behagavadgita'yı okuyoruz: kurşun yağmuru altında metafizik bir cevelan.

Bölüm yirmibeş. Hasta bir aşık gibi, gece gündüz Derviş'in konağını seyre giden Mustafa Bey. Uzaktan sıkılan kurşun ve bütün boyalarını sayfalara boca eden Yaşar: «Gün batmadan az önce, kuyrukyıldızı cıngışarak döndüğünde hendeğin üstünden bir top kuş kalkar serpilir göğe tane tane, durulukta dağılır, sonra toparlanır, birden bir top yere çakılırcasına toprağa iniverir, ovanın düşlüğü hiçbir şey olmamış, kıpırdamamış ıssızlığı sürer gider». Bu kuyruk yıldızına, bu yere çakılan kuşlara ne lüzum var diyeceksiniz? Ama onlar da olmasa, hikâye büsbütün karanlıklaşacak; büsbütün çekilmez olacaktı. Buyrun size şaheser bir ibare: «Mustafa Bey böyle uyur gezer dolaşır, bağlanmış, sürüklenen, çekilen, önüne geçilmez, her gece hendeğin içine geldi, orada tepeden tırnağa korkan, yumulmuş, incecik, sarı ışığı ipileyen, terleyen konağın karşısında, orada durmaktan başka hiçbir şey düşünmeden, düşünceyi, öcü, acıyı, bütün istemleri unutmuş hayal kurmayı unutmuş orada atının üstünde durmaktan başka işi olmadan durdu. Sonra belinden tabancasını çıkarıp pencereye bir el ateş etti. Tabancasının kurşununun oraya yetişmeyeceğini bile bile. Sonra mavzerle ateş etmeğe başladı, sebepsiz, oraya.»

Bu nefis «tümce» leri başlangıçtaki apokaliptik tasvir taçlandırıyor: «Önce bir atlı geldi ikisi birden, gün ışımadan kuyruklu yıldızı tanyerinde bir aydınlık içinde dönerken, tüfeklerini konağa doğrulttular ateş ettiler, sonra da dolu dizgin konağın yöresinde dönmeye başladılar. Sonra atlı iki oldu. Sonra üç, dört, beş oldu. Gün geçtikçe Mustafa Beyin yanındaki atlılar konağın yöresinde dolu dizgin dönenler, kurşun yağdıranlar, hiç konuşmayanlar, hayal gibiler, sadece, geceye, toza toprağa, çiğli dumana karışanlar çoğalıyordu». Sonra yine arılar, yine kuşlar. Ve tam bir «hezeyan-ı mürteyiş»: «Konak, konağın içindeki adam, vurulmuş, kan içindeki yüzünde açık kocaman gözleri, umudu yitirmiş, yabanıl, Yabanıl! Yabanıl!...»

Sonra kıyametten nişan veren bir sahne. Kovalamalar, çamura batan, yaralanan Mustafa Bey, kurşun sesleri. Mestan ve Mestan'ın başına konan kelebek.

Okuyucuyu, bu hayaletler berzahında daha fazla dolaştırmayacağız. Demirciler Çarşısı Cinayeti, gerçek bir cinayet, şuura, idrake, zevke ve Türk diline karşı işlenmiş. Ne bu karalama tomarının, ne Yusufcuk Yusuf'un romanla en uzak bir münasebeti var. Hele bilimsel dünya görüşü, insanı kahkahadan çatlatacak bir yakıştırma. Yaşar Kemal, haddini bildiği zaman bir ümmi-i ariftir. Bir köy odasında tatlı tatlı Hz. Ali cenkleri anlatabilir, kasaba kahvesinde saz çalmak da gelir elinden. Çoşkun bir muhayyile, ayıklanmamış bir dil, tam bir «halk ozanı». Bu zeki Anadolu çocuğunu, azgın bir graphoman yapan, mesuliyetsiz tenkitçilerle reklâm esnafı. Biz Yaşar Kemal'in bu çıkarcı veya ideolojik övgülerle kendinden geçmemesini temenni ederdik. Mütevazi kabiliyetleri olan bu arkadaş, Nobel peşinde koşacağına daha çok okusa, daha az yazsa, hem kendisi hem de edebiyatımız için hayırlı olurdu. Merimee, Korsika'nın ezeli derdi olan kangütme geleneğini yüz sayfa içinde romanlaştırmış. Bu kadar cılız bir konu, altıyüz sayfada anlatılmaz. Destanlar çağı çoktan kapandı.

Hayatını kalemiyle kazanan bir yazar, bu yalancı alkış tufanı karşısında elbette ki kendini kaybedecek. Kitap bir ticaret metaı oldukça, yaratıcı ister istemez esnaflaşacaktır. Ödüller, kabiliyetin teşvikçisi değil öldürücüsü. Okuyucudan özür dileriz: «Edebiyatın, sanatın, düşüncenin graphoman'lara karşı korunması, ülke sınırlarının barbarlara karşı korunması kadar kutsal» diyor bir psikolog. (4) graphoman'lara ve beyin sömürücülerine.

---

(1) Bk. Cumhuriyet sanat edebiyat sayfası, Haziran 1970.

(2) Rauf Mutluay, Çağdaş Türk Edebiyatı, s. 410-11. Gerçek Yayınları, 100 soruda dizisi, 1973.

(3) Milliyet Sanat Dergisi, s. 124, 21 Mart 1975.

(4) Bk. Ossip - Lourié La Graphomanie, Essai de Psychologie Morbide, Paris 1920.

RİSÂLE-İ NUR'DA

Mu'cizât-ı Kur'âniyye

10

Makam-ı irşadda beyanat-ı Kur'aniyye o derece müessir ve rakiktir ve o derece münis ve şefiktir ki, şevk ile ruhu, zevk ile kalbi; aklı merakla ve gözü yaşla doldurur. Binler misâllerinden yalnız şu (1) ilâ ahir... Yirminci Söz'ün birinci makamında üçüncü âyet mebhasında isbat ve izah edildiği gibi Ben-î İsrâil'e der: «Mûsa Aleyhisselâm'ın Asâsı gibi bir mûcizesine karşı sert taş, on iki gözünden çeşme gibi yaş akıttığı hâlde, size ne olmuş ki, Mûsa Aleyhisselâm'ın bütün mûcizâtına karşı lâkayd kalıp gözünüz kuru, yaşsız, kalbiniz katı, ateşsiz duruyor.» O sözde şu mânâ-yı irşâdi izah edildiği için oraya havale ederek burada kısa kesiyorum.

Makâm-ı ifham ve ilzamda binler misâllerinden yalnız şu iki misâle bak: Birinci misâl: (2) Yâni: «Eğer, bir şüpheniz varsa, size yardım edecek, şehadet edecek bütün büyüklerinizi ve taraftarlarınızı çağırınız. Bir tek sûresine bir nâzire yapınız.» İşaret-ül İ'câz'da izah ve isbat edildiği için burada yalnız icmâline işaret ederiz. Şöyle ki: Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan diyor: «Ey ins ve cin! Eğer Kur'an, Kelâm-ı İlâhî olduğunda şüpheniz varsa bir beşer kelâmı olduğunu tevehhüm ediyorsanız, haydi, işte meydan, geliniz. Siz dahi O'na Muhammed-ül Emin dediğiniz zât gibi, okumak yazmak bilmez, kıraat ve kitabet görmemiş bir ümmiden bu Kur'an gibi bir kitap getiriniz; yaptırınız. Bunu yapamazsanız, haydi ümmi olmasın, en meşhur bir edip, bir âlim olsun. Bunu da yapamazsanız, haydi bir tek olmasın büleğanız, hutebânız, belki bütün geçmiş beliğlerin güzel eserlerini ve gelecek ediplerin yardımlarını ve ilâhlarınızın himmetlerini beraber alınız. Bütün kuvvetinizle çalışınız. Şu Kur'an'a bir nazire yapınız. Bunu da yapamazsanız, haydi, kabil-i taklit olmayan hakaik-i Kur'aniye'den ve mânevî çok mûcizâtından kat-ı nazar yalnız nazmındaki belâgatına nazire olarak bir eser yapınız. (3) ilzâmiyle der: «Haydi sizden mânânın doğruluğunu istemiyorum. Müfteriyat ve yalanlar ve bâtıl hikâyeler olsun. Bunu da yapamıyorsunuz. Haydi bütün Kur'an kadar olmasın, yalnız «biaşrı süverin» on sûresine nazire getiriniz. Bunu da yapamıyorsunuz. Haydi, bir tek sûresine nazire getiriniz. Bu da çoktur. Haydi, kısa bir sûresine bir nazire ibraz ediniz. Hattâ, madem bunu da yapamazsınız; ve yapamazsınız. Hem bu kadar muhtaç olduğunuz hâlde; çünkü: haysiyyet ve namusunuz, izzet ve dininiz ve asâbiyyet ve şerefiniz, can ve malınız, dünya ve âhiretiniz, buna nazire getirmekle kurtulabilir. Yoksa dünyada haysiyetsiz, namussuz, dinsiz, şerefsiz, zillet içinde, can ve malınız helâkette mahvolup ve Âhirette (4) işaretiyle Cehennem'de haps-i ebedi ile mahkûm ve sanemlerinizle beraber ateşe odunluk edeceksiniz. Hem mâdem sekiz mertebe aczinizi anladınız. Elbette sekiz defa Kur'an dahi mûcize olduğunu bilmekliğiniz gerektir. Ya imana geliniz. Veyahut susunuz. Cehennem'e gidiniz.» İşte Kur'an-ı Mu'ciz'ül Beyan'ın makam-ı ifhamdeki ilzamına bak ve de: (5) Evet beyan-ı Kur'an'dan sonra beyan olamaz ve hacet kalmaz.

İkinci misâl: (6) işte şu âyâtın binler hakikatlerinden yalnız beyan-ı ifhamiyyeye misâl için bir hakikatını beyan ederiz. Şöyle ki «em - em» lâfzıyla on beş tabaka istifham-ı inkârî-i taacübî ile ehl-i dalâletin bütün aksâmını susturur. Ve şüphâtın bütün menşe'lerini kapatır. Ehl-i dalâlet için içine girip saklanacak delik bulamıyor; kapatıyor. Altına girip gizlenecek bir perde-i dalâlet bırakmıyor; yırtıyor, yalanlarından hiçbir yalanı bırakmıyor, başını eziyor. Herbir fıkrada bir tâifenin hülâsa-i fikr-i küfrîlerini ya bir kısa tâbir ile iptal eder. Ya butlanı zâhir olduğundan sükûtla butlanını bedâhate havâle eder. Veya başka âyetlerde tafsîlen reddedildiği için burada mücmelen işaret eder. Meselâ: Birinci fıkra (7), âyetine işaret eder. On beşinci fıkra ise (8) âyetine remzeder. Daha sair fıkraları buna kıyas et. Şöyle ki: Başda diyor: «Akâm-ı İlâhiyye'yi tebliğ et. Sen hâkim değilsin. Zira kâhinin sözleri karışık ve tahminidir. Seninki, hak ve yakinidir. Mecnun olamazsın, düşmanın dahi senin kemâl-i aklına şehadet eder. (9) âyâ, acaba muhakemeniz âmî kâfirler gibi, sana şair mi diyorlar. Senin helâketini mi bekliyorlar. Sen de: «Bekleyiniz. Ben de bekliyorum.» Senin parlak büyük hakikatların, şir'in hayâlâtından münezzeh ve tezyinatından müstağnidir. (10) Yahut, acaba akıllarına güvenen akılsız feylesoflar gibi «aklımız bize yeter» deyip sana ittibâdan istinkâf mı ederler. Halbuki: Akıl ise, sana ittibâ emreder. Çünkü, bütün dediğin makûldür. Fakat akıl kendi başıyla ona yetişemez. (11) Yahut: İnkârlarına sebep, tâğî zâlimler gibi, Hak'ka serfuru etmemeleri midir? Halbuki, mütecebbir zâlimlerin rüesâları olan Firavunların, Nemrudların âkibetleri mâlûmdur. (12) Veyahut: Yalancı, vicdansız münafıklar gibi Kur'an senin sözlerindir» diye seni ittiham mı ediyorlar? Halbuki, ta şimdiye kadar Muhammed-ül Emin diyerek içlerinde seni en doğru sözlü biliyorlardı. Demek onların imana niyetleri yoktur. Yoksa Kur'an'ın âsâr-ı beşeriyye içinde bir nazirini bulsunlar. (13) Veyahut: Kâinatı abes ve gâyesiz itikad eden felâsife-i ablesiyun gibi kendilerini başıboş, hikmetsiz, gâyesiz, vazifesiz, Hâliksiz mı zannediyorlar? Acaba gözleri kör olmuş, görmüyorlar mı ki, kâinat baştan aşağıya kadar hikmetlerle müzeyyen ve gâyelerle müsmirdirler. Ve mevcûdat zerrelerden Güneşlere kadar vazifelerle muvazzafdır. Ve evâmir-i İlâhiyye'ye musahhardırlar. (14) Veyahut: Firavunlaşmış maddiyun gibi, «kendi kendine oluyorlar. Kendi kendini besliyorlar. Kendilerine lâzım olan herşeyi yaratıyorlar» mı tahayyül ediyorlar ki, imandan, ubûdiyetten istinkâf ederler. Demek kendilerini birere Hâlik zannederler. Halbuki, bir tek şeyin Hâlik'ı herbir şeyin Hâlik'ı olmak lâzım gelir. Demek kibir ve gururları onları nihayet derecede ahmaklaştırmış ki, bir sineğe, bir mikroba karşı mağlûp bir âciz-i mutlakı, bir Kadir-i Mutlak zannederler. Mâdem bu derece akıldan, insaniyetten sükût etmişler. Hayvandan, belki cemadâttan daha aşağıdırlar. Öyle ise, bunların inkârlarından müteessir olma. Bunları dahi bir nevi muzır hayvan ve pis maddeler sırasına say. Bakma, ehemmiyet verme. (15) Veyahut: Hâlik'ı inkâr eden fikirsiz, sersem muattıla gibi Allah-ı inkâr mı ediyorlar ki, Kur'an'ı dinlemiyorlar. Öyle ise, semâvât ve arzın vücutlarını inkâr etsinler. Veyahut: «Biz halkettik» desinler, bütün bütün aklın zıvanasından çıkıp, divaneliğin hezeyanına girsinler. Çünkü, semâda yıldızları, zeminde çiçekleri kadar berâhim-i tevhid görünüyor, okuyor. Demek yakîne ve Hak'ka niyetleri yoktur. Yoksa. «Bir harf kâtipsiz olmaz.» Bildikleri hâlde, nasıl bir harfinde bir kitap yazılan şu kâinat kitabını kâtipsiz zannediyorlar. (16) Veyahut: Cenab-ı Hak'kın ihtiyarını nefyeden bir kısım hükemâ-yı dâlle gibi ve Berahime gibi asl-ı Nübüvveti mi inkâr ediyorlar? Sana iman getirmiyorlar. Öyle ise, bütün mevcûdâtta görünen ve ihtiyar ve iradeyi gösteren bütün âsâr-ı hikmeti ve gâyâtı ve intizâmâtı ve semerâtı ve âsâr-ı rahmet ve inâyâtı ve bütün enbiyanın bütün mu'cizâtlarını inkâr etsinler veya «mahlûkata verilen ihsanatın hazineleri yanımızda ve elimizdedir» desinler. Kabil-i hitap olmadıklarını göstersinler. Sen de onların inkârlarından müteellim olma. Allah'ın akılsız hayvanları çoktur, de. (17) Veyahut aklı hâkim yapan mütehakkim mûtezile gibi kendilerini Hâlik'in işlerine rakip ve müfettiş tahayyül edip Hâlik-ı Zülcelâl'i mesûl tutmak mı istiyorlar? Sakın fütur getirme. Öyle hodbinlerin inkârlarından birşey çıkmaz. Sen de aldırma. (18) Veyahut: Cin ve şeytana uyup kehânetfüruşlar, ispirtizmacılar gibi, âlem-i gayba başka bir yol mu bulunmuş zannederler. Öyle ise, şeytanlarına kapanan semâvâta, onunla çıkılacak bir merdivenleri mi var, tahayyül ediyorlar ki, senin semâvî haberlerini tekzib ederler. Böyle şarlatanların inkârları hiç hükmündedir. (19)

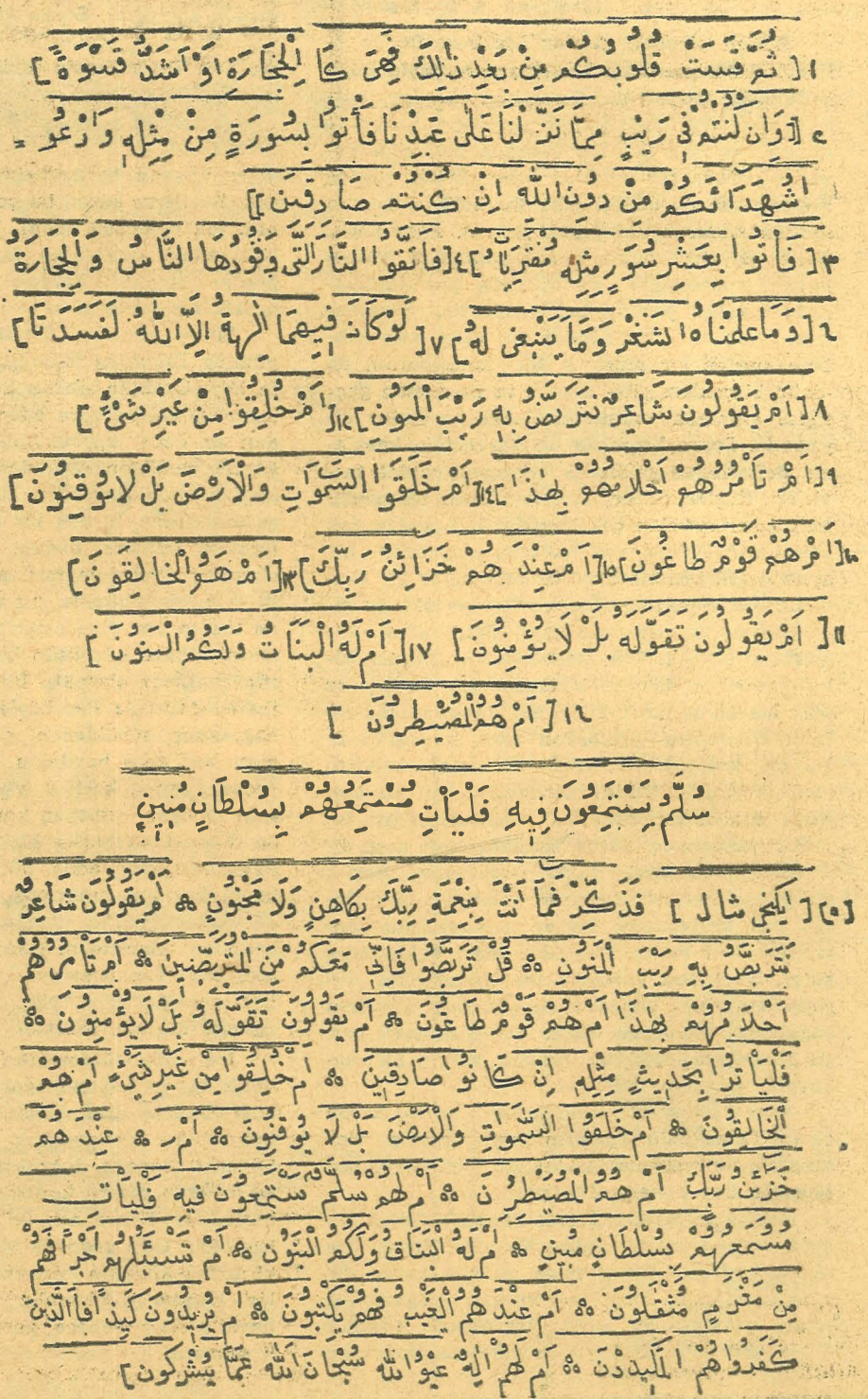

AP'de birleşmek mi?!.

(Baştarafı 3. Sayfamızda)

AP'de başlayan bu yeni hava yüzünden, vaktiyle CHP'nin çıkardığı ve «Tatbik etmeyeceğiz!.» dediği, hakikaten iktidarı kaybetmesi yüzünden tatbik de edemediği mâhud 163. madde, Demokrat Parti devrinden daha da şümûllü bir sûretde tatbik olunarak nice müslüman yuvaları ah-u enine boğuluyordu. Süleyman Demirel bir taraftan da, partisi henüz zayıfken varlıklarına göz yumduğu idareci kadrodaki mahdud muhafazakâr şahsiyeti, vetolar ve ihraçlarla temizleyerek (!.) tahammülsüzlüğünü hâd bir noktaya vardırmış diğer taraftan da islâmî mes'elelerde kendisine bağlanan ümidleri söndürecek bir tarzda ağız değiştirmişti.

Bütün bu hareketler neticesi olarak, AP'nin, mensublarının pek çoğunun kısa zamanda ondan yüz çevirdikleri görüldü. Ayrılanlar çeşitli siyasî teşekküllere vücud verdiler. Gerçekten bugün Demokratik Parti, MSP ve hattâ MHP'nin aldığı reylerin kâhir ekseriyeti, vaktiyle AP'nindi. Bunları bünyesinden uzaklaştıran, başta Süleyman Demirel olmak üzere bu partinin en üst kademesindeki kurmaylardır.

Aydın Yalçın gibileri akıl hocası edinerek kendisine bağlanan ümidleri söndüren Süleyman Demirel, partisinin her gün bir parçasını kaybetmek sûretiyle zaafa uğramanın ardından 12 Mart tokadını yeyince, tâbiri mahsusu ile, eşekten düşmüşe döndü. Fakat, bu darbenin ikazıyla, zamirini erken ortaya koyduğunu anlamakta gecikmedi. Bu yüzden, en baştaki hüviyetine dönerek, dün partisinden bizzat kovduklarına davetiyeler çıkarmaya başladı. Ne var ki, AP'den ayrılanların bazılarının mûcib sebebi, basit bir sen-ben kavgasından ibâretti. Bu yüzden onların avdeti kolayca sağlanabilirdi. Gerçekten de 73 seçimlerinde, ihtiyar haline rağmen miting meydanlarına koşarak AP'yi en sert bir şekilde itham eden Celâl Bayar'dan başlamak üzere bunlar birer birer yuvaya dönmeye başlamışlardır. Ancak, müslümanlar hâlâ AP'ye eski bir sabıkalı gözüyle bakmakta ve kendilerini onun muvâzaalarına aldanmaktan beri hissetmektedirler. Çünkü, artık kendilerine et-tırnak gibi yakın yeni bir siyasi partinin neşv-ü nema halindeki heyecanlı teşekkül safhalarını yaşamaktadırlar. Bu yüzden Demirel'in onların kapılarını da çalarak takdim ettiği davetiye reddolunmaktadır. Hakikaten, AP seçimler yaklaşırken en müessir bir silâh olarak «AP'de birleşelim» sloganına (vecizesine) sarılmış gözükmektedir. Bunun için de parçalayan kendileri değilmiş gibi, «Parçalandık, bakın ne oldu? CHP iktidara gelebilirdi. Bir daha buna meydan vermemek için birleşmeliyiz!..» demektedir.

Bir kere milleti şu CHP ile korkutma metodu, artık iflâs etmiş olmalıdır. Zira onun iktidar olmaya kifâyet etmeyen, donmuş bir miktar reyi bulunduğu cümlenin malûmudur. Üstelik Demirel, birçok mevzularda Ecevit'e bile baskın çıkarak onun seçim kozlarından çoğunu elinden almıştır. CHP'yi ikide bir «erken seçim»le kışkışlayabilmesi de, bu yüzden değil midir?! Evet, AP'de birleşelim, sözü eğer sadece, her ne sebeple olursa olsun, CHP'de yer alamayanların veya AP'den fikir dışı sebeplerle ayrılmış bulunanların mühitlerinde söylenmekte olsaydı, hiç bir diyeceğimiz olmazdı. Elhak, bunların AP'de toplanmaları elzemdir. Elzemdir, zira demokraside şart olan samimiyetin icabıdır. Fakat, ne yazık ki bu dâvetiye daha ziyade müslümanlara çıkartılmakta ve muhafazakâr muhitlerde dolaştırılmaktadır.

AP ve Süleyman Demirel, 15 yıla varan siyasi hâdiseler içinde, CHP aleyhtarlığı ile toplayıp birleştirdikleri ve aslında gayrı mütecânis olan o büyük kitleyi güneş ışığını yedi asli rengine ayıran bir prizma gibi birbirinden tefrike vesile olmuşlardır. Artık kimin ne olduğu çoktan anlaşılmıştır. AP'de birleşmek demek, tayfına ayrılmış bulunan ışığı, yeniden birleştirip güneş ışığı haline getirmek demektir. Bu ise, 15 yıllık emek ve müşâhadeleri inkârdan başka nedir?!.. Müslümanlar, CHP karşısında onun zıddı kâmili olmayan bir muvazaa partisi içerisinde yeniden kendilerini kabul ettirme mücâdelesine mi girişeceklerdir? Hayır efendiler, bu dava o safhaları çok çok gerilerde bırakmıştır. Bunu anlamayanlar, müslümanlara böyle redde mahkûm dâvetiyeler çıkaradursunlar!.. Aklı başında her müslümanın buna vereceği cevap şu islâmî kaideden ibarettir:

«El-mücerreb, lâ yücerreb» yâni tecrübe edilmiş olan bir daha tecrübe edilmez!..

OKUYUCU İLE HASBİHAL

Baştarafı 2. Sayfamızda)

racak bir bayi veya -ki bilhassa- İslâmcı kitabevi yahud gençlik teşekkülümüzle temas kurup, onların UKAZ'dan Sebîl getirtmelerini sağlayınız. Abone kampanyamıza katılmayı teşvik ediniz. Böylece hizmetimizin genişlemesine yardımcı olunuz. Sebil, iman davasının matbuatdaki filizi ise, gençlerimiz de istikbalimizin filizleridir. Hep beraber el ele büyüyecek ve ebedin ulu çınarına kavuşacağız.

*O günleri görmek, yaşamak hasret ve duasıyla Allah'a emanet olunuz. **Hürmetlerimizle.***

okuyucularımıza...

● **Nuri Doğan/İSLÂHİYE:** Adres değişikliğini yaptık. Selâmlar..

● **Mustafa Karaduman/KAYSERİ:** Abone kaydınızı yaptık. Posta çekimize bedelini yatırabilirsiniz. Selâmlar...

● **Mustafa Kireşçi/SEYDİŞEHİR:** Mektubunuzla birlikte göndermiş olduğunuz listeyi aldık ve 53 kardeşimizin abone kayıtlarını yaptık. Alâkanızdan dolayı teşekkür eder, selâm ederiz...
İstediğiniz ciltli Sebil'ler de postalanmıştır.

● **Nazım Bulak/ERZURUM:** Abone kaydınız yapıldı. Bedelini ilân ettiğimiz posta çeki hesabına gönderiniz. Selâmlar..

● **VAKIFLAR YURDU MÜDÜRLÜĞÜ/ZONGULDAK:** Gazeteniz gönderilmeye başlandı. Selâmlar..

● **Remzi Değirmenci/ESKİŞEHİR:** Tenkidinizde haklısınız. Mümkün olanı yapmak gayretindeyiz. Selâmlar..

● **Hüseyin Tepelioğlu/B. ALMANYA:** Mektubunuzu aldık. Muamelesi yapıldı. Kitab isteğinizi karşılamamız çok müşkil ama, göndermeye çalışırız. Selâmlar.

● **Yusuf Türkmen/GAZİANTEP:** Gazetemizin içine konulan posta Çeki bilâistisna bütün abonelerimize gönderilmiştir. Abone müddetinin bittiğini bilenler yenilesin, henüz bitmemiş bulunanlar da bu posta çekleri ile başka kardeşlerimizi abone yapsınlar istenmiştir. Yoksa herkes abonesini -müddeti sona ermemiş iken- yenilesin istenmemiştir. Selâmlar...

● **İsmail Haykır/KASTAMONU:** Abone tasniflerimiz şehirlere göre değil, soyadlarına göre tanzim edilmiştir. Onun için şu veya bu yerde kaç abone olduğu, kimler olduğunu bildirmemiz mümkün değil. Maddi vaziyeti şimdi imkânsız olan gençlerimizi siz ad ve adresleriyle bize gönderiniz, daha sonra ücretlerini toplayabilirsiniz. Sebil'i orada satmak için UKAZ'a müracaat etmeniz icabetmektedir. Selâmlar.

● **Rafet Yılmaz/BURSA:** Gazetemiz yurd dışı abone bedeli yıllık 400, altı aylık 200 liradır. Selâmlar

● **Mustafa Doğan/ADIYAMAN:** Haftalık gazete olması sebebiyle Sebil yurt muhabirlerine ihtiyaç göstermemektedir. İnşaallah günlük gazetemiz gerçekleşince, talebinizi nazarı dikkate alacağız. Selâmlar..

● **Mehmet Karaş/BOYABAT:** Mektubunuzdaki sıcak ifadeden memnun olduk. Sizi ancak abone yapabiliyoruz. Selâmlar...

● **BİR TELGRAF/KARACABEY:** Gazetelerinin doğrudan doğruya MTTB'ye gönderilmesini isteyen Karacabey'deki abonelerimizin ad ve soyadlarını bildirmeniz icabediyor. Selâmlar...

● **Eşref Sağlam/ÇAYKARA:** Sizi abone yaptık. Bedelini posta havalesi veya Posta Çeki nu: 97 446 vasıtasıyla gönderiniz. Selâmlar.

● **Recep Özkan/KEÇİBORLU:** Mektublara hususi cevap veremiyoruz. Lütfen takdir ediniz, imkân yok buna... Bahsettiğiniz şahsı da tanımıyoruz. Ayrıca bize abone numaranızı bildiriniz. Selâmlar.

Aleyhimize tazminat dâvası açtı

NEŞRİYATIMIZ LÜTFİ DOĞAN'I KOLTUĞUNDAN DÜŞÜRMÜŞ

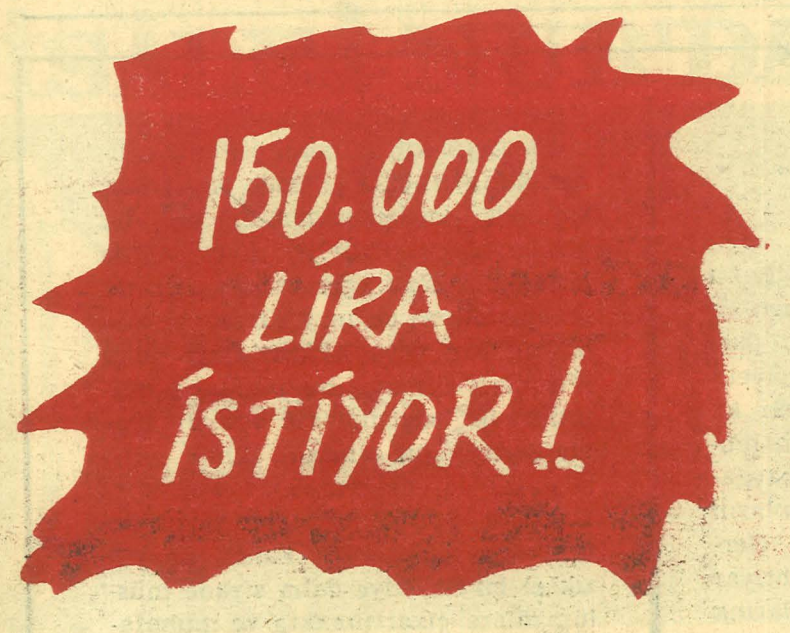

Diyânet İşleri eski Reisi Dr. Lütfi Doğan'ın talebiyle Ankara Basın Savcılığınca aleyhimize açılmış olan ve daha evvel haberini «*Sebil Adliye'de*» sütûnlarımızda verdiğimiz «*Ceza davası*» ndan sonra bu defa yine gazetemiz aleyhine 150 bin liralık tazminat davası açmıştır. 6. Ocak. 1977'de Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'ne verdiği dava dilekçesinde gazetemizin «*aile haysiyet ve şerefine, vekarına, itibarına tecâvüz*» ettiğini, «*halkın kendisine kötü gözle bakmasına yol açıcı ithamlarda bulunduğunu*» iddia etmiştir. Dr. Doğan, dilekçesinde ayrıca, neşriyatımız neticesinde vazifesinden de alındığını ilâve ederek, karşılığında 150 bin lira tazminat ödenmesini istemiştir.

● LA KLİK VE KÜÇÜK DÜŞÜRÜLMEK...

Bütünüyle son derece dikkat çekici bir mâhiyeti olan eski Reis'in dava dilekçesinin, «*lâiklik, müslümanlık, Mü'min olma, Çankaya kokteylleri*» gibi hususların mahkemede mevzuubahs edilmesine yol açacağı anlaşılmaktadır. Nitekim eski Reis, tazminat talebinde bulunurken şöyle demektedir:

«*Suç teşkil eden yazıda lâiklik, müslüman ve mü'min olmanın mefhumu muhâlifi olarak tefsir ve izah edilmiştir.*»

Doğan, böylece lâik bir kimse olarak kendisinin «*Müslüman Türk Halkının nazarında küçük düşürüldüğünü*» ileri sürmüştür.

Doktor Doğan dava dilekçesinde kendisinin «*protokol ve işgal ettiği görev icabı*» kokteyllerde bulunduğunu iddia ile şöyle demektedir:

«*Dr. Lütfi Doğan, Türkiyede Anayasal bir kuruluş olan Diyânet İşleri Müessesesinin başkanı sıfatıyla resmî davet, ziyâfet, kokteyllere iştiraki görevi icabı bulunmakta idi.*»

«*Medenî bir zarûretin icabı eşi ile birlikte katıldığı bu toplantılardan*» dolayı gazetemizin kendisini ağır şekilde «*tahkir, tezyif ettiği, halk nazarında küçük düşürdüğü ve hattâ aile şerefiyle oynadığını*» dilekçesinde sık sık tekrar eden Lütfi Doğan «*hattâ bu yüzden işgâl ettiği Diyânet İşleri Başkanlığı görevinden alındığını*» yazmıştır.

● 150 BİNİ ALIRSA ZARARI GİDERMİŞ!

Eski Reis'in dava dilekçesinin neticesinde avukatı şu talepde bulunmuştur:

«*Müvekkilim bu yazı nedeni ile duyduğu üzüntü ve Toplum önünde küçük düşürülmesi ülkemizdeki müslüman kitlelerin ve Türklüğün ve bütün İslâm Âleminin husûmetine mâruz bırakılması, âile şeref ve haysiyeti ve namusu bakımından hakarete mâruz kalması, ayrıca bu neşren hakaret fiilinin sonuçlarından biri olarak MAKAMINDAN UZAKLAŞTIRILMAK SÛRETİYLE MANEVİ ZARAR DÜŞMESİNİN BEDELİ olarak 150.000 lira mânevi tazminatın hüküm altına alınması için iş bu davayı açmak zorunluğu duymuştur.*»

Lütfi Doğan'ın dava mevzuu yaptığı neşriyatımız bilindiği gibi, hakikaten vazifesinden alınmadan önce 14 Mayıs 1976'da olmuştu. 20. sayımızda muharririmiz Ahmed Selâmi, «*Türkçesi*» isimli köşesinde «*Şerîati İslâm ve Diyânet İşlerini idrâk*» başlığı ile yazdığı yazıda Diyanet İşleri eski Reisi'nin «*kokteyl*» vazifesini bahis mevzuu etmiş ve kendisine bazı sualler tevcih etmişti.

Gazetemizden 150 bin lira tazminat isteyen Lütfi Doğan'ın Reis iken «vazife icabı» bulunduğu yerlerden birinde çekilmiş fotoğrafı ve aynı zatın koltuğunu kaybettikden sonra günlük yazılar yazdığı gazetedeki köşesi. Doğan'ın bu gazetedeki köşe yazarları arasında iki solcu yazar bulunuyor. Gazete Doğan'a dini bahisleri ayırmış diğer sayfaların a ise bol bol artistlerin baldır - bacak resim erini neşrediyor. Hayâ ettiğimizden Doğan'ın sutun arkad şlarına ait kupürlere yer vermiyoruz

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız siyasî edebî tarihî gazete
Yıl: 2 SAYI: 57 BEŞ LİRA
Başyazarı ve Mes'ul Md. KADİR MISIROĞLU
Umumî Neşriyat Md.: Yılmaz YALÇINER
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE: Yıllık 200 TL. Altılık 100 TL.
Posta Çeki Nu: 97446
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.

سبيل
الكل في سبيل الحق
Sebil
herşey hak için

Sebil

Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808 İstanbul/TURKEY
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Ekbert Str: 24
Postscheckonto Nr. 37938 — 300 Hannover
Telefon: 0531 - 85033